

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14782	ImageGroup:	I1KG23947
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	སྐད་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། skad gsum yongs su rdzogs pa'i tshig mdzod chen mo/
Author:	རག་ཏུ་བེར་ raghu vira
Descriptor:	some type set print and most of them are hand written notes
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	[new delhi]
Publisher:	[dr. lokesh chandra]
Date:	[n.d.]
Volume:	85
Total Volumes:	139
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 6/2016

VOL. 85

MOIST-FOOTE
TO

MOUSTACHE

moist-footed adj आर्द्रपद f(ई) L .

moist-handed adj आर्द्रहस्त f(आ) AV 12.3.13

moistness n

प्रक्षेदः

MBh .

moisture n

आद्रिता, आद्रित्वम्

आद्रिम्

Hariv

क्षेदः

Yajñ, MBh, R, Susr, etc

निक्षेदः

Susr

(supposed to be the first stage

of putrefaction)

संक्षेदः

Car

चिक्षेदम् (Pan

6.1.12 , Kas) W

संक्षेदम् L

उपस्वेदः

MBh, Car — सल्लरी L — तेमनम् L —

लोयसरसः MBh 8 — परिष्यन्दः, परिस्मन्दः L

— रसा RV — विस्रवः Jatakam —

स्तिमितम् MW — स्तेमः L — स्निह

स्निहिति f TAr — स्नेहः (स्नेहम् g

अधचिदि ifc f आ) MW .

' acquiring moisture i.e. honey (?) रसायुष m

' Srikanth attracting m. उपस्नेहः Susr, R brilliant with

m. दाबुचित्र mfn RV engendered by heat and m. स्वेदज

mfn AitUp, Mn, MBh, etc excessive m. संक्लेशः R,

Hariv, etc granting m. आदिदानु AV, VS, Kath having m.

आदिदानु mfn AV, VS, Kath — सोपस्वेद

MBh the m. of boiled rice निःस्त्रावः L the m. of the

lips अधरमधु n — फेनः once फेनम्

(often written फेज and prob connected with फण) RV,

etc — सिन्धु m Kum one who has drunk the m.

(i.e. kissed the lips) of the Sudra woman वृषलीफेनपीत

mfn Mn 3.19 ' provided with m. ' (the atmosphere , air)

सगरः RV, TS, Kāth ' receptable for the discharge

of m. (or Amrita) ' (the moon) स्नेहरेकभू m L

the taking up of m. रसादानम् L to emit m. निगल्.

intens निगल्गलीति VS .

the Mokshaka tree गोपिकः Gal .

molasses n ३ इक्षुरसः Susr, Pāncat, इक्षुरसव्याथः

L — इक्षुसारः L — इक्षुपाकः L — इक्षुविकारः

— खण्डकः (६ त्रय्यादि) Hariv 8445 (v.1.)

— गुडः Kāty, Mn , Yājñ, MBh, etc — गुडकम्

W — गुलः m , गुडः

~~अ~~ अरुणः L — क्षारः W — फाणि

f L — मधुधूलि f L — मधुरः L —

रसः L — रसिका L — सितादि m L

— स्वादु m L .

consisting of molasses and milk गूडशीरमय

min Heat 1.7 meal of m. रसुभक्षिका Com on Pan

m. partially dried रसुभक्षिका, रसुभक्षिका (8 अक्ष वादि)

Apr, Waish, Fah prepared from m. गोड - mf(i) n 10h

8.2050, 'usr, Heat prepared with m. गोडिक min 'usr

1.46.9.3 run distilled from m. गोडि (RIL) in 11.92

h 8. 2034, 'rihyas 2.16 water mixed with m. गोडिकम

(Pan 6.2.96 Kas) 'usr .

mole n तिल: Kalid — तिलकातक: Cusr 12,

4, Pan 3.2.52, Pat, 53, Kas — जलुमणि m Cusr 1f.4

— देहलक्षणम् L — पिप्लु m Val —

— बन्धनम् L .

concealing a mole पिप्लु प्रच्छादन mfn Val cover-

ing a n. पिप्लु प्रच्छादन mfn Val having a flower (-shap-

ed m.) in the ear -कुष्पकण mfn 73 having a n.

तिलकातक L Sch a n. upon the body व्यच्छम

Cusr a particular n. on the human body पद्मः, पद्मम्

a round m. on the body मण्डलम् (rarely मण्डलः) 8

अध्यादि and f इ गौरादि) Lāṭṭ, Tāṭṭ'r,

Sch .

mole n आरम्भ m EV 9.67.30, VS, etc .

a mole's hole उत्ति f TBr 1.1.33 a she - m.

आरम्भ f Pān 4.1.44, Sch .

the appearance of moles आरम्भः Pat on Pān 3.1.4

the rising up of m. आरम्भः Pat on Pān 2.3.4 a swarm of

of m. आरवूल्थः Pat on Pan 3.2.4 .

hole-ill = वलमीकः, वलमीकम् & अधवादि

etc — — आरवूल्करः 'r, 'r — — आरवूल्किरः

.MaitrS — — आरवूल्करिषम् SBr, TBr — — मूषिकोल्करः

Brick — — (prob) मूषिकरथलम् 'ark — —

कुलकः L — — मूषावस m W .

molest vb परिबाध परिबाधते MBh, Ka: _____

आबाध आबाधते — विबाध विबाधते

Kar, Pur — कृ३३ caus कृ३३याति (rarely Ā)

R 5.27.30, 'usr, 'hatt 5.17 — कृ३३ el 9 कृ३३नाति

h, r, etc — उ३३ज caus उ३३जयाति 'up, 'rab,

Ārāṅg — उपरुध उपरुणाद्ये, उपरुन्धे, उपरुन्धति

उपरुन्धते (also उपरोधाति R 7.74.7)

, etc — उपाद्य उपाद्यति R 1.5.2.6

— रिवेद्य caus रिवेद्यति (rarely Ā Dh 2.5.7)

Mricch 9.10, Megh 85 (v.l.) BH, etc — मृषा caus

(or cl 10 hatup 34.40) मषिष्यति, मषिष्यते (with

or) h .

to molest exceedingly अतिबाध.

to be molested किञ्च cl 4 किञ्चते (rarely

किञ्चति) MBh, R, etc ..

molestation n वाधनम् , 'ak — बाधः

RV, etc — आवाधः — प्रतिशमितम् kad

— प्रधर्षणम् , प्रधर्षणा MBh, R .

molestation by a bee अमरबाधा 'ak m. of the

gods देवताबाधः MBh 1.7579 .

molested adj. किष्ट, Mālar, śak, etc _____

किश्चित् 7.2.50 — उपरुद्धे .

to be molested पीडनीय, पीडयितव्य .

molesting adj. पीडन — प्रधवेक (icc)

h, , Hariv — प्रधवेण (icc) h, प्रधवेनि

harmaśar .

molesting Brahmins ब्रह्मज्य AV, TBr .

molesting n प्रातिपीडनम् ^{tan} .

mollified adj द्रावित L .

mollify vb विषो विप्यति .

the act of mollifying मृदुक्रिया .

a kind of mollugo तुणारि- in pr .

Mollugo pentaphylla पपटः L .

ollago spergula

ग्रीष्मरुन्द रक्तः .

molossus (in prosody) n मः .

the foot called molossus मकारः .

molten adj तप्त RV, AV, etc — संतप्त ~~पत~~ .

molten silver संतप्त रजतम् MW .

moment n इ क्षणः NaI, Śak, Ragh, etc —

क्षणम् Harper — मुक्तः, मुक्तम् , etc

— मुक्तः, मुक्तम् (?) h — मुक्तम्

RV — तवः MBh, Kāv, etc

→ अक्षमात्रम् L — अवसरः Śak, etc

— अक्षिनिमेषः ¹ sur — पञ्च ⁿ w — प्रवणः

दि. _____ मा.त्रा _____ पुस, १९८३ _____ वार: _____

विपलम् Siddhāntas .

as a moment of time i.e. a moment निमेष: at every

1. सुहृ: ind th, kāv, etc at the right n. मेला माम्

_____ 212121 (ifc or ibc) 212121 ind. _____

अथैव loc and athas a this इदानीम् in the

Mr, Wit, high done at the 2121: high high every

५२०, ५२१ 5.105 537 — निमेषं निमेषम्

'r — प्रतिमुहूर्त (ibc) प्रतिमुहूर्तम् ind Gauray

for a m. किंचित् क्षणान्तरम् see ind 2.114.12

— विक्षणम् ind — मुहुः ind Pl, etc

for a n.'s duration मानदमीक्षणम् ind Pl from this

ॐ एतत्क्षणम् ind a good n. सम्मुहूर्तः, सम्मुहूर्तम्

Pencad a happy n. भूतिकातः the immediately following

m. ऊर्ध्वमुहूर्तम् in a m. क्षणम् ind acc Ragh 12.36,

'antis — क्षणेन instr ind Pl, etc —

निमेषादिन् MBh, I, etc — निमेषान्तरेण MBh,

av — धगिति ind Kad — मनरोव —

मुहु ind , 10r — मुहु: ind (often with a

following . आ) Rv, 17 — मुहुत (ibc) in bar-

ely a m. निमेषमात्रेण ind in one m. एकपदे ind

, hagh, 11r, etc the interval of 1 m. निमिषान्तरम्

in this m. पुनश्चक्षणात् ind in this m. in that moment

क्षणात् - क्षणात् Rajat 1.000 in the very m. सद्यः

ind Rv, etc lasting for a m. मौहूर्तिक mfn 10r lasting

only for a m. लवणत् mfn Santis a lucky m.

कुभलग्नः, कुभलग्नम् it, Vantukas a naiter: ho has

fixed the m. for a Svayamvara स्वयमेवर कृतश्रणा

the m. arrived प्रागुक्ताः, h, Var, etc, प्रागुक्तात्त्वम्

Katyār a n. fit for speech वाक्पथः h ' m. of the

Pa van ' (moment of apposition or conjunction) पवनोऽपि

the n. of the sun's entering a new sign पवनं n

(astron) the n. of the sun's entrance into a zodiacal sign

उदयः, उदयम् (if f3a) ūryas, VarBr the m. of

union सामागमश्रणा Rajat the m. pointed out by astrolo-

gers as auspicious

कथान्ताः Kathās, कथान्तेना Kathās

Nit, कथानसमयः Pañcat a m. regarded as a measure of time

क्षणः L the m. that यावत् ind 3, etc, यावन्ति

ind Cat not according to the m. असंप्रति ind (gana

तिष्ठद्वयदि क.प. Pañ 2.1.6) 9 of the present

म. आधुनिक म्(ई)n only a m. मुदूतमपि only

for a m. क्षणमात्रम् ind Pañ 1.73 the right m. सदैवा

Pañca right m. for doing anything समयः (ifc आजे

(gen or yat, Pañ 3.3.68) h, Kay, etc the same n.

समकालः W — तत्क्षणाः L, तत्क्षणान्

abl ind Yajñ 2.14, R, etc, तत्क्षणे loc ind W a very

auspicious m. परमकाण्डः, परमकाण्डम् 'asav .

after some moments लक्ष्मिः ind MBh for m. only

क्षणाश्च. ind 5.2342 'science of right m.'

सममविद्या Das .

momentarily अनुक्षणम् ind — विक्षणम्

ind W .

momentarily visible क्षणदृष्ट mn .

momentariness n क्षणिकता Bader 2.2.25, Sch,

क्षणिकत्वम् Sarvad .

momentary adj क्षणिक f(ई) lagh, grab, bhāshap,

etc — क्षणेन् — क्षणभूत — 1.45.3 —

मौहूर्तिक — नेमिष f(ई) —

आकालिक Pan 5.1.114 (f ई also आ comm) —

इदानीतन f(ई) gāh — चपल f(आ) (gāh)

शौण्डादि , श्रेण्यादि & विस्पष्टादि) Pubh .

the being momentary इदानीतनत्वं comm on in being

only m. अपातमात्र m. abandonment of worldly desires at

the sight of a burning ground अशाननैराग्यम् a m.

hindrance क्षणनिघ्नम् m. opinion गुडजिह्विकान्यायः

TPrat 3.16 , ch .

momentous adj गुरु (वी) , etc .

a momentous affair गुरुकार्यम् Tājñ 2.5 , 31 .

Momentum n

वेगः MBh, BhP .

a kind of Momordica

निष्फला

L

—

व्याघ्ररूपा

Many .

Homordica charantia कारवल्ली var कारवेळ ,

काण्डीर

— कटिहः var कटिहकः

L — अम्बुवल्ली L — उग्रकाष्ठ L —

उध्वसितः — कटिहः, कटिहकः L — कण्डुरः

L — लोचवल्ली L — नासासंबद्धा L — पटुः^m

L — परारु ^m L (v.l. पवारु) — रज्जनवल्ली

L — राजवल्ली L — सुकाष्ठ ^{mfn} L —

सुकाण्डिका L — सुषवी, सुशवी, सुसवी —

सूक्ष्मवल्ली L .

the fruit of Momordica charantia कारवेल्लम्

plant

the [^] M. charantia

काण्डकटु

III

काण्डकटुः

काण्डोरः

L.

the plant Momordica cochinchinensis Spreng अहिंसा

I कूकेवाले .

Monordica mixtaकर्कोटक: ^{Susr} कर्कोटिका, कर्कोटकी

L — कर्कटा L — लिखपत्र: L — सुगन्धक:

मुफला

L — (only L) .

a kind of big Monordica mixta हस्तिकर्कोटक: L thefruit of M. mixta कर्कोटकम् ^{Susr} 1.222.1 a kind of course(m. mixta) किलासघ्न L .

Momordica monodelpha कर्मकरि- L _____

तुष्टिकेशी L तुष्टिकेरिका, तुष्टिकेरी, तुष्टिकेरी

_____ नागफला Var _____ पीलुपर्णी L _____

बिम्बजा L _____ रक्तफला L _____ स्वादुतुष्टिका

L _____ (its red fruit being compared to the lips)

दन्तच्छदा — Var दन्तच्छदोपमा L _____ (a plant

bearing a bright red gourd) बिम्बा L बिम्बी Susr.

the fruit of Momordica monodelpha रुचिफलम् L _____

(to which the lips of women are often compared) बिम्बम्

h, kav, etc .

monarch n एकराज् m RV 8.37.3, AV 3.4.1, AitBr,

etc — भूपति m MBh, R, Ragh, etc .

governed by a just monarch राजन्वत् mfn (anam-

alous for राजवत्) Ragh, KavYad, Hcar, Sinhas a great

m. महाभोजः PhF a great universal m. महाचक्रवर्तिन्

m Kathas the sole m. of the world जगदेकनाथः Page 5.23

an unambitious m. हुंसः (ifc १ भा) L a universal m.

सर्वस्वामिन् m — सर्वेशः — सर्वेश्वरः

monarchy n एकप्रभुत्वम् .

absolute monarchy ऐकपत्यम् BhP sole m.

ऐकराज्यम् AsvSr 5 .

monastery (with Buddhists or Jains) n विहारः

Lalit, Tricch, Kathās, etc ————— महायतनम् Pāncat —————

न्यग्रोधः Lalit ————— महालयः L .

the assembly room (of a monastery) उपस्थानशाला

Buddh a Buddhist m. संचारामः MWB 428, विहारः a great

m. महालयः head of a . स्थानपति, स्थानाधिपति

m Inscr a Jain m. जिनसदनम् ————— प्रातिग्रयः

HParis the m . of Sura शूरप्रहः , शूरप्रहम् Rajat

particular official in Buddhist

a servant of a n. देवदासः (Buddh) the superintendent

of a n. महाधिपति m Rajat, महाध्यक्षः MW .

a particular of ic al in Buddhist monasteries

फलचारकः L .

monastic habit पटः Karand m. school विद्यामहः

Rajast the superintendent of a n. school माहारः L .

Monday n सोमवारः Inscr _____ सोमः Inscr,

सोमवारः _____ सोमवासरः , सोमवासरम्

Krishnaj _____ सोमाहः L _____ चान्द्रम् (Scil.

अहम्) Vishn 70.2 _____ शशधरः (with वार)

शशिवासरः Inscr _____ शिशिरवासरः WarPr

money n I अर्थः, अर्थम् — अर्थमात्रा;

अर्थमात्रम् Pāncat, "athās — अर्थजातम्

अर्थजातानि Pricc — काव्यनम् —

कार्षापणम् ' — ' धोषाद् Sch v. . for

गोषद् — द्रविणम् RV, AV, Mn, MBh, etc

द्रविणम् n I 1.12.7, etc — द्रव्यम् Mn, Kājñ,

MBh, etc — धनम् Rī, etc — बहिष्प्राणः Mn

— भोजार्हम् — भोग्यम् L — मात्रा

— रास, Mn, — रास, etc — राकः L — रूपिकः, रूपिकम्

(1) L — वित्तम्, वित्तानि —, etc — विभवाः

also विभवाः — n pl Variv, Variv, etc — व्यथः (ifc f)

आ) Variv 2.276 — सुवर्णम् — हिरण्यम्

(ifc f आ) .

acquiring money धनार्थम् n pl Variv Variv costing much n.

महाधनम् — nf (आ) n Variv, Variv, Variv, Variv deprived of n.

व्यथी nf (आ) n Variv devoid of n. व्यथी nf (आ)

n Variv Variv of n. धनपरम् nf (आ) n Variv a golden

ornament used as n. निष्कः rarely निष्कम् (Variv 3.45 g)

अर्धचोदि RV, etc having much m. महाधनम् mf (भा)

n R, Pāncat, Vit, etc keeping one's m. सद्रव्य mān

n 9.241 loss of m. अर्थनाशः — धनक्षयः ar,

Pānc m. and clothes etc सुवर्णविस्त्रादि n L m. and grain

धनधान्यम्
सुवर्णविस्त्रादि m. bestowed on the sacerdotal class

निधिप्राप्तः n 7.6. gains by a wife's prostitution

माहिषी L m. kept secret गुप्तधनम् Pāncat 2.6. $\frac{10}{11}$

' m. mountain ' (m. of a man) धनगिरि m Paris

m. received as a present प्रतिग्रहधनम् Kathas ' m. worn ' m. worn

(a suppliant beggar) वसुकीटः L वसुकामि m m not

pending m. धनरक्षः Kav on account of m. अथार्यम्

ind Kathas a piece of m. मुद्रा L pride of m. धनमदः

Kathas proud of m. धनमदवत् mfn Kav rich in cattle

and corn and m. पशुधान्यधनादिमत् mfn a sum of m. given

as a payment मूल्यम् (ifc L आ) m, m, r, etc

thirst for m. धनलृष्णा m together with m. सद्रव्य

mfn in 9.241 to produce (m.) i.e. pay दश caus

दशयति * दशयते

In 8.155 turning into n.

मूल्यकरणम्

Mark with n. धनहासक dh dhivā

to treat as money अर्थापय for अर्थापयति

(Pan 3.1.25 Com.) Naish to wish for n. धनाय for

धनायति, धनायते

dh, dh, dh .

money-charger (forming a particular caste)

स्वर्गवर्णिज् m BrahmanP .

money-lender n ऋणप्रदातृ m Vit _____ प्रयोजकः

Yājñ _____ प्रयोक्तृ m Yājñ, 'ch _____ वृद्ध्याजीव

or वृद्ध्याजीविन् (L) वृद्ध्युपजीविन् (L) m _____

कुसीदः , कुसीदा L _____ साधु m L .

the wife of a money-lender कुसिदायो L .

one who lives by money-lending;

वृद्ध्याजीव or

वृद्ध्याजीविन् (I) वृद्ध्युपजीविन् (II) an .

mongoose n हीकः L .

mongrel n

गर्भसंकरितः Hariv 1165

द्विजातीय

māh .a mongrel being

किम्पूरुष

BhP, etc

किंपुरुष

' m. horse ((a mule)

संकराश्वः

I .

monk n

श्रमणः ŚBr, etc

मुनि m ŚBr, etc.

become a monk

प्रव्राजित

mfn

Divyāv

becoming a m.

व्रतग्रहणम्

Pāncat, HParis'

a Buddhist m.

श्रमणः m, n,

, etc

शाक्यभिक्षु

m ardr

शाक्यभिक्षुकः

शाक्यपुत्रीयः fear — काषाधिन् m Car, Vishn

a female n. श्रवणा 'Paris' a good m. सुपरित्राज m

'Paris' 'are n. ' (W. of a Gautama Buddh) महाभिक्षु

m Buddh a Jain n. श्रवणः 'Paris' श्रमण a kind of n.

भौतिक cat a n. of a particular order लोकज्येष्ठः

Buddh — लोकजित् m Buddh ' m. of a royal hermit-

are (a pious king) राज्याश्रममुनि m Buddh a naked n.

आंतरशनः shr (दिगम्बर , दिग्वासस्) relating to the

brotherhood of n. सांघेक mf(ई) n Karand a religious

प्रब्राजितः

n. संघिक MBh, Var, Susr the staff of a Buddhist m.

हिक्कुल

(?) Buddh wandering well about (as a mendicant)i.e. a good m. सुप्रब्राजित mfn Buddh wanderingwell about (as a mendicant) i.e. a proper m. सुप्रब्राजितmfn Buddh wishing to take the vow of a m. प्रविव्रजिषुmfn HParis a young m. नवः Buddh a young m. who hasnot finished his studies अव्यक्तः 'il .to be a monk श्रमणाय Nom श्रमणायते Viti tobecome a m. श्रमणाय Nom श्रमणायते Viti (with

Jainas / — प्रव्रज् प्रव्रजति

MBh¹ to compel

any one become a n. प्रव्रज् caus प्रव्रजयति MBh, MBh¹

monkey n I कपि m RV 10.86.5, IV, Mn, Susr,

etc — वानरः Mn, MBh, etc — मर्कटः MBh,

मर्कटः (Un 4.81) VS, etc .

II काननौकस् m R — किशि m V —

कलिषु कीलुषः L — कुठारु m L — कुशाक्षः

L — कुषाकु m L कषाकु — जम्बुमत्, जम्बूमत्

m — दधिशीणः L — दिव्यवक्षुस् m L —

नेखायुधः L — नगटनः L —

पाशवतः L — प्रवगः L पूवग — प्रवंगः

L पूवंग — प्रवंगमः L पूवंगम — पूवः

L — पूवगः R, Ragh, Kathās — पूवनः L

— पूवंगः MBh, Ritus — पूवंगमः Mn, R,

Kathās — फलभुज m Prasamar — बाहुकः L

— भलुकः L भलूकः MBh, Bh — रामदूतः L

लतामृगः लाङ्गलिन् m L

बलिमुख बलोवदनः talatim

बिटपिमृगः बिपिनीकश् m near

विभ्रान्तः वृक्षचरः L शारवामृगः

h, l, 'arDr', etc हरे m h, l, etc

हरिन् m. l. (D) 4.44.16 हर्मक्षः R .

behaving
belonging like a monkey कापिन् mf(ई) n gana

अङ्गुल्यादि belonging to a m. कापर mf(ई) n

6.111.13 वानर mf(ई) n h, l a black

kind of m. कृष्णवानरः L — गोलाङ्गुलः N 1.2628,

गोपुच्छ born of a m. कपिज m L the condition

of a m. शाखाभृगत्वम् N a female m. शाखा-भृग-स्त्री

the female of the golāṅgula m. गोलाङ्गुली N 1.16.21

a kind of black m. with a white face गौरास्थ L a kind

of blue m. नीलवानरः N a kind of L. अलिशमशः

कपित्थास्थ L — कालमुखः N 3.16613, N

कीनाशः L (कीश) — गोपुच्छः N,

3. 1.4.6, N 3.8, गोलाङ्गुल — गोलाङ्गुलः N 3.

16272 , ——— आभ्रतुण्डः Br ——— मन्दुराभूषणम्

L ' m. chief ' (N. of Sugriv or Hanumat) वानरेन्द्रः L

' ——— ' (N. of Hanumat) पूवगेन्द्रः Br ' m. colour

ed ' (brown , tawny , redish) कपिल nf (आ) n

10.27.16, Br, R, etc ' m. coloured metal ' (brass)

कपिलोहम् L ' m. eyed ' (a wild goat) वानराक्षः

L ——— मर्कटलोचन nf Pañcat n. faced मर्कटाक्ष

nf ' ——— ' (N. of people) वानरास्या m pl

' m. king ' (a strong or excellent monkey) वानराजः

Sh ' m. moon (m. of Vanamāt) पूवंगमेन्दु m ' m.

stroke ' (the tree Symplocor lucemosa) वानराद्यातः L

n. tricks कापेयम् Pan 5.1.127 a nature of a m.

शारिबामृगस्वम् a particular kind of a m. हनुमत्

m ' peculia to a m. कापेय mf (ई) n A 6.111.12

मार्कट mf (ई) n Kathās ' red-mouthed m. ' श्वेदुः

Sch shaped like a m. कापिक mf (ई) n gana अदुल्यादि

a vicious m. दुष्टवानरः Satn 2. $\frac{3}{4}$ a wild m. वनकापे

m was on Pan 2.3.63 a young m. मर्कटपति m A, मर्कटपोतः

in a young m. serving as a play thing क्रीडामर्कटपोतः

Nachas 75.26 the best of m.

the best of the monkeys हरिवर mfn R filled

with of troops of m. शास्वामृगः free from m.

निर्वीनर mfn a king of m. हरीशः on which

m. dwell ' (Feronia Elephantum) कपित्थः MBh, Susr,

etc possessed of troops of m. शास्वामृगः the race

of m. हरिवंशः .

monkeybanner = वानरकेतु = .

' monkey-bannered ' (H. of (rjuna) वानरध्वजः

वानरकेतनः , वानरकेतु = .

monkey-eared adj मर्कटकणी .

monkey-like adj मर्कट f(ई) Kathas _____

मानर f(ई) MBh, R .

monkey-nosed adj

मर्कटनास

L .

monkey-rule n

मर्कटन्यायः TTL 125 .

monkey.tooth adj मकरदन्त (cat or dog)

L .

monkhood n भिक्षुभावः ivyā .

monoculous adj कान f (आ) RV 10.155.1, 12.

4.3, TS 2.5.1.7, Mn, MBh .

not monoculous अकान f (आ) TS & SBr .

monograph n प्रकरणम् Gr. m, Mn, arva .

the speaker of a monologue

कथाप्राणः .

monomania

n

दुर्ग्रहः

Wachas 58.62 , etc , Waich

10.41 .

monosyllabic adj एकाक्षर .

a monosyllabic word एकाक्षरम् , 'Br, Prāt,

etc .

a mystical monosyllable (as om) लारः NamatUp,

SikhUp, Sarvad, Tantr the sacred m. om एकाक्षरम् in

2.83, MBh, etc .

monotonous adj एकश्रुति [an 1.2.21, Taty'r, AsvGr

एकयम Prāt विश्वभक्ति lagh .

filled with monotonous sounds, etc कूजित 3.78.

27, let having the one m. ordinary intonation which belongs

to the generality of syllables in a sentence अनुदात्त

a m. tone (in reciting , cha-sruti) लानः Taty'r 1.2.

18, ait, bhāshik, yājan, Prāt, ch to make any m. count

कूज् cl 1 कूजति 7.95.2, h, i, etc .

Attended monotonously

एकान्वर

with Pratijnas.monotony aएकश्रुत्यम् ¹sv'r, ²has

एकश्रुति

Comp on Jan 1.2.33, Comp on Nyayan

एकस्वर्गम्

¹sv'r
Sanskrit .(in which) monotony in the construction of a phrase

अनवीकृत

Kpr .

10150001 11 वर्षी f pl (exceptionally sg) TS,

etc .

monster n अभ्रुवम् hair n — अभ्रुवम् 6.

71.5, Var — शैशवः — सत्वः, सत्त्वम्

R, VarBrS, Kathās .

a fabulous monster करिमकरः L a female n.

वाती Var (v.l.) वाता) a kind of marine n.

मातगमकरः L a marine n. भवहरः L —

~~भवहारकः~~ भवहारकः L — जलव्याहः L — धेतवाहनः

मकरः the marine n. पङ्कग्राहः a n.

anava दनुकबंधः Mear 4. $\frac{1}{2}$ a particular marine n.

निमिशत्रु in I sea n. यादस् in I, I, etc

the non n. etc पङ्कः .

monstruosity n अपरूपम् at 12.4.2 — अभवम्

, Br .

monstrous adj विकृत f(आ, ई) च, etc _____

अश्व 1.39.3 & 63 _____ कुबेर L _____

विकृत f(आ) ChUp, MBh, etc .

not monstrous अविकृत Gaut .

monstrous shape विरूपम् of . shape

विरूपम् MBh, R .

Nons veneris अधन lfc 2 जो (Jan 1.1.56 ,

13) 13.5324, B, 10 10 भसद् 2 10

कटीरः

(prob) having a beautiful Nons veneris सुभंसस्

mfn TBr .

Montecilla alba

रवञ्जनः VarTf, 10 10 .

month n अहर्गणः L _____ दिनमलम् _____

(lit 2 half months) पक्षद्वयम् W _____ भसद् f L

_____ मास _____, asc _____ मासकः _____, asc

_____ (as containing a Yava) यव्यः SBr _____ वर्षकोशः

_____ वर्षकोष _____ वर्षद्वयम्, वर्षीशः, वर्षीशकः _____

व्रतम् (1 c _____ आ) L _____ श्रामः L .

_____ the _____ of a month _____ मासे _____ the calendar _____

_____ of _____ days _____ कर्ममासः _____ completing a _____ मासतम

mf (2) _____ _____ _____ _____ _____ मासिक

शिशिरः (ई) n the cool n. शिशिरमासः his the month

वहुलः (बहुलम्) , Kar, etc

भायवन् HattrS, आयवस् n a day and night

पैत्राहोरात्र (one n.) dedicated to a

particular n. (as an obligation) मासिक (ई) n an 4.2.

34 , ch engage or a n. (as a teacher) मासिक (ई) n

Pair 5.1.30 , ch equal to a n. मासतुल्य an 17 or

प्रतिमास (100) प्रतिमासम् in L for a n.

मासम् for one n. मासमेकम् forming a n.

मासतम

mf(ई) n Jan 1.2.57 the 4th n. प्रीतिवर्धनःaryapr ' fragment n. ' (spring) सुशभिमासः is, thehalf a n. अर्धमास is, the half of a lunar n. अर्धis in n. मासे — मासमातरम् Laty in courseof n. मासेन an intercalary n. मलमासः is, etcan intercalated n. अधिक्संवत्सरः an intercalated 17thn. (in which no religious ceremonies should be performed)मलमासः is, etc — (introduced every 15th

year to approximate to lunar or solar modes of computation

मलिन्युचः

ŚrS, Sūryas , lasting etc for half a m.

अधीमासिक

the light half of the m. बलसः

(with पक्ष) L

the light half of the m.

सोवत्सरः

L lastingin a m.

मासपाक

the m. 'grahayana'the m. 'grahayana'

November - December)

सहस्र

m

, ŚrS, ŚrS

and

more

सामधिकः

(with

मास)

the m. Āshādha

आषाढकः

the m. 'svinā

आश्वयुज्

m

आश्वयुजः

ŚrS, ŚrS

the m. Bhādra

भाद्रः

ajāt

भाद्रपद

the m. Bhādra or August-September प्रौष्ठपदः

(with or scil मास) (पूर्व भाद्रपदा and उत्तर भाद्रपदा)

the m. Bhādra

the m. Bhādra (rainy month corresponding to

the period from about the middle of August to the middle of

September) भाद्रपदः Var, Rajat, Tusr the m. Bhādrapada

विष्व mf(आ)n L n. by month मासः ind or, mātṛ

the m. Gaitra कामसखः L आत्मादिः

(scil मासः L) येत्रिः Jan 4.1.11 ,

येत्रिः येत्रिन्
येत्रिन् सुरक्षि m L सुरक्ष

missions

नाक्षत्रम्

the m. Jyaishta ज्येष्ठमूकः11.4605 3155, 6.3.3322, ज्येष्ठामूलीयः L them Kartika कर्तिकः Jan 4. .43 (when themoon is near the Pleiades) वाहुकः L the m. Maghaपित्र्यः L a m. november december margasirsha मार्गशिरःthe m. of November December मार्गशिरस् m SankhSr, Schthe m. Margasirsha मृगशीर्षः Jan 4. .43 सहःBr, Gar सहम् m 12, Guer, Jan सौम्यःHeat हैमनः , etc ' the m. of the gods '

(the 30th month of pregnancy) देवमासः ३ a.m. of

the Hindu year मासः ३, etc a.m. of 30 days of 30

Chatis each नाक्षत्रम् ३ a.m. of 27 days (each day

being the period of the moon's passage through a mansion)

नाक्षत्रिकः ३ the m. Māṣa (December-January)

सहस्रः ३, etc the m. Māṣa फल्गुनाः ३

फल्गुनाः ३ फल्गुनाः — फाल्गुनाः ,

फल्गुनाः ३ — फाल्गुनाः (each मासः)

भगदेवतमासः ३ the m. Śrāvana नभः Car

one m. old मासीन, मास्य mfn Pan 3.1.81 one m.

receives 5 per m. पञ्चमसिक mfn Pan 3.4.116, Vartt,

4, Pat a particular m. वैपुलः Text, -श्रावण

payable in a m. (as a debt) मासिक m(३)n Pan 4.3.

47, ch relating to a m. मासिक m(३)n a

Gratula or oblation to deceased ancestors performed every

m. मासिक-श्राद्धम् Apgr .

for months मासशः ind Br, Katyār, m beginning

of a season of 4 m. चानुमास्यम् 12.1.07 (a child)

of seven m. सप्तमास्य mfn Kāth consisting of 13 m.

त्रयोदशमासिक mfn Kāraṇḍ 19.96 tonis consisting

of 12 m. द्वादशमासिक mfn Kāraṇḍ containing five m.

पञ्चमास्य mfn litr equal to a number of n. मासंलुप्य

mfn for the space of three m. मासत्रयावाध inf Kathas

happening every five m. पञ्चमास्य mfn litr happ-

ening every six m. षष्मासिक mfn in , Pāncat having 2

m. called Bhāra त्रिभाद्र mfn ājat hired for 10 m.

Pān

दशममासिक

mfn Pān 5.4.116, Vārtt 4, Pat last-

in 2 m. पौषमास्य mfn sub let loose for 10 m. (a

horse) पौषमास्य mfn 3Br 13.5.4.22 measured by

m. मासप्रमित mfn Varṇas of six m. standing

पौषमास्य mfn 3r, Vāṭh, 3r one of the 12 m. constit.

uting the Hindu lunar year (answering to the April, May and is

in some places, with Caitra reckoned as beginning the year)

वैशाखः 3Br, Lāty, 13h, etc a period of 1 m.

वतुर्मासम् W वतुर्मासो Kathas 12h.15h a period

of six m. पौषमास्य Grāṇ six m. old पौषमास्य

mfn Pr, Kāth, 10 m. old (the child just before birth)

दशमास्य

mfn RV 5.78.7f, AV 1.3, ĀsvGr, BhP three

n. मासव्रतम् the two m. following the rainy season

कालप्रभातम्

within the space of six m.

षष्मासाभ्यन्तरे

ind Hit .

to turn into months मासी नृ मासीकरोति

Surjas .

monthly (i.e. happening every month) adj मासिक

f(ई) Mn, MBh, etc _____ (i.e. performed within a

month) मासिक f(ई) Mn, MBh, etc _____ (i.e.

lasting for a month) मासिक f(ई) Mn, MBh, etc

_____ मासिक Gobh _____ प्रतिमास (i.e.)

प्रतिमासम् ind L _____ मासकालिक MBh 2.20.40

_____ मासानुमासिक Mn 3.12.7 _____ मासकालिक MBh _____

मासमा ind 4it3r _____ उपमास्य AV 8.10.19.

the (sun's) monthly course मासभुक्ति f BhP

' not having the w. courses ' (a young girl) अरजस +

not yet having the w. courses अरजसिना कंस to be

paid w. (as interest vridhi) कालक (इका)

to lose the w. courses अरजाय Tom अरजाय

(इका भृशादि ए.व.) a woman in her w. courses

निमिषवर्ति ' us a woman in her w. period सरजस

f L a woman in her w. state कल्याव्रतस्या Kathas 26.55.

month-old मसजिद mbiPan 2.2.5, 10.

month-old n फौजिन atoken — प्रविश

SB r .

(sep) a Buddhist monument स्तूपः १०० ५००

dedication (of a n.) प्रतिष्ठा (ile २ आ' १००,

Kashā, Vājā, Dur a funeral n. चैत्य, चैत्यम् १०० १

1.12 , Varas , Vajra 2.181 & 201, 100, etc a m. of battl

रणस्ताम्भः L a m. of war रणस्ताम्भः L a

place held sacred by a m. वैत्यस्थानम् 15.4729

7701 a sacrificial ceremony performed at a m. वैत्ययज्ञः

AsvGr 1.12 .

mon d n मनस् n RV, etc — मन्यु m RV,

म, म, मन्यु — (on the mind) वृत्ति —

vedantas वृत्तिः, वृत्तिन् (life) Wh, Hay, etc .

Mooltan n मूलस्थानम् Cat, etc .

moon (also personified as a deity) n I चन्द्रः

in, etc , VS, SBr, etc (ifc f आ MBh 9, P, etc)

— चन्द्रमस — 1.8.22.0, 10, — , — , — c —

चन्द्रकः — Palav 5.7 (ifc चन्द्रिका) —

चन्द्रिरः — Bham 2.126 — चन्द्रकः —

चन्द्रः — , चन्द्र — चन्द्रिरः — , चन्द्रिर —

इन्दु m — विधु m Mn, Bhartr, Gīt —

सोमः — सोमराजः BhP — सोमन् m

Un 4.150, Sch — शक्तिन् m SvetUp, MBh, Kav, etc

शशङ्कः MBh, Kāv, etc शशङ्किन्

शशभृत् m VarBr, Sāh, Śatr, etc

शशालक्ष्मणः MBh शशधरः Kāv शशालक्ष्मन्

m Kathās, Sāh, शशालाक्ष्मणः Kāv, Pāncat, etc

(in general) शशिकला Vikr, Kathās, Than on

सुधाकरः Tāch. (as the supposed repository

of nectar) सुधाङ्गु m Kāv, Kathās, etc, सुधादीधिति

m Palar, सुधाधामन् m Vṛishabhān सुधाभूति

सुधासू m सुधासूति Tāch

सुधा ~~मृत्ति~~ नासः ^{Krishnaj} — सुधा मेनि ^m

सुधा दुः ^L — सुधाधारः, सुधानिधि

^m ^L (with ^{iva-kara} among the sons of Garuda)

निशाकरः (^{ic} ^f आ) ^{h, i, etc} — हिमकरः

Hariv, Kav, Var, etc — हिमश्रुतः ^W, हिमश्रुत ^m ^{Kad},

हिमकिरणः ^{nurtan}, हिमगु ^m ^{Var}, हिमल्लिख (^{Kathas})

हिमदीधिति (^{Kathas}, ^{Var}, ^{'is}) ^m, हिमद्युति ^m ^{'is}, हिमाशु

^m ^{Kav}, ^{Var}, ^{Var}, हिमोक्तः ^{Thatt}, हिममयूरवः ^{Var}, हिमरश्मि

^m ^{'is}, हिमकाच ^m ^{'is} ^{Kan}, etc, हिमधामन ^m ^{'is}, ^{Ra}

हिमाङ्गुमात्रिण् n Kam, हिमभाङ्गु n Kantukar, हिमभास् n

— हिमः L — शीतकरः Var, Kathās,

शीतकिरणः Var, शीतगु n Var, Kathās, शीतदीधिति

n Variv, शीतद्युति n Hasy, शीतपाणी Chadvr,

शीतभाङ्गु n Thurtan, शीतमयूरकः Variv, Kas, शीतमरीचि

n Kav, शीतमात्रिण् n Variv — शीतरश्मि n h,

Variv, Kav, Var — शीतङ्गु n h, Kav, Variv, etc,

शीतभास् n — शीतलः L — शिशिरकरः,

शिशिरकिरणः, शिशिरगमस्ति n शिशिरगु n

शिशिरमयूखः VarDr, शिशिरदीधिति^m Titus, शिशिरांशु

m Vllkr .

II अंशुमान् — अधमधाम^न ~~म~~ —

अचण्डमरीचि^m Naish — अत्रिजातः —

अत्रिहजः, अत्रिनेत्रजः, अत्रिनेत्रप्रसूतः, अत्रि-

नेत्रप्रभनः, अत्रिनेत्रसूतः, अत्रिनेत्रभू^{II} — अनिदा-

धदीधिति^m Cis — अनुयागु^m —

अंजः — अधिनवनीतकः — अभिरूपः

किरणः

I — अमणि^{II} — अमृतकरः, अमृत^I

अमृत वाधाति (Kād), अमृत व्युति (Nairā) m

अमृतसू m L — अमृतांबु m Kathās

अहि सानः L — अवश्यामाकिरणः Thurtan

अशत्रु m L — आकाशचमसः L

आशोचनि m L — उडुगणाधिपः, उडुनाथः VarPr

उडुपः m, mīch, etc, उडुपति, उडुराज m mīch, R,

Uum, etc — उडूपः L — उपेशः VarPr

ऊ mīn L — अक्षनाथः — अक्षराज m

अक्षराजः Vikr — अक्षेशः L — अक्षि

m — पुनर्लोकः L — पुनर्भूत m L —

पुनर्लोकः m — ओषधिगर्भः L —

ओषधिपति m 'is, 'lad, etc, ओषधिज्ञाः L —

ओषधिवल्लभः Alankarar — ओषधिपति m —

— ओषधिस्वरः Dharmas — कलङ्केशः Sauran

— कलाधरः, कलानाथः Subh, कलानिधि m —

Dhūrtas, कलापः L — कलापिनी L —

कलापूर्णः L — कलाभूत m L — कलावत्

m Kum — कानाः L — कुमुदनाथः Kum,

कुमुदबन्धु, कुमुदबान्धव ^L — कुमुदनामकः

Mit, कुमुदबन्धु, कुमुदपति ^{m L}, कुमुदवधूवरः ^{m L}

— कुमुदेशः ^L — कुमुद ^{m L BhP 10.29.}

3 — कैरविज ^{m L} — कैमुदीपति ^{m L}

— कुद ^{m Un 1.158} — कुदु ^{m Un 1.10}

— क्षणवाकरः ^{Sis 9.70, क्षणवाकल ^{m Jacav}}

— क्षणवाधिनार्थः ^{harm's} — क्षणदेशः ^{Salar}

4.5 — क्षणानार्थः ^{VarBr 5.2, Sis 3.22}

क्षणारमणः — क्षीराब्धिजः ^L — क्षीरोदनन्दनः

L १ क्षीराब्धिज — स्वदिरः — रविदिरः

n 1.50 — गोपति Subh — गो m L —

गौरः L — ग्रहनेमि m — ग्रहपति m

h 12.6238 — ग्रहराजः L — ग्रहाग्रेसरः as

8.100 — गौ m L — चः L — चित्रादिरः

L १ चित्रेशः — चित्रेशः L — छायाङ्कः L

Pol, छायापिङ्गः Gal — छायाभूत m छायाभृगधनः

L — जगन्नेत्रम् Kathās 89.5 — जङ्गलम् m

Kuval 375 (?) — जयन्तः L — जङ्गलम् m L

— जलमित्रः Dhūrtan — जीवितेशः L —

जुहुराजः Un 2.8, Sch, जुहुराजः L — जीवाहकः

Man 2.76 — जगत्स्वावापी f Alankārav — जगत्स्वावापी

L, Sch — (as presiding over authorities) तपोराजः

L — तमीश्वरः Manasā 10.15 — तमोद्वः L

— तमोबुद्धः n L — तमोबुद्धः Ragh 3.13

— तमोऽपहः Ragh 3.33 (v.1.) — तमोहरः L

— तापसः Gal — तारापीडः L — तिजितः

n, Sch — तिथिप्रणी L — तिमिरबुद्धः

VarBrS 4.45 — कुङ्गीपति, कुङ्गीत्रः L —

कुमारत्वम् m (lankarav, कुमारयुति m (lankarav) कुमारमूर्ति

m (lankarav) 1, कुमाररश्मि m (lankarav) 6.31 — रूपम् m (lankarav), K

— त्रिनेत्रचूडामणि m L — दक्षात्मजापति m Vam

— दक्षिणः m, ch — दक्षिणपद् m L — वाजिन
दक्षिण

m L — दक्षिणाकरधारिण m (lankarav) 1.2.15 — धामः

(only L) — दक्षायणीधः, दक्षायणीपति m दक्षायणीधः
रमणः

L — दोषाकरः patr — दोषारमणः m (lankarav) 2.15

— द्रव्यः 7.37.6 — कुमारज्योति m (lankarav) 5.3

_____ (as produced first from stris e e an again from the

occur in all) दिजपति # iv 12421 _____ दिजरपः

_____ नक्षत्रनाथः
 दिजेनाथः ^{नक्षत्रनाथः} ^{Hariv} 2.175 _____ दिजेनाथः ^{Hariv}

_____ नक्षत्रनाथः ^L _____ नक्षत्रनाथः ^{Hariv}

_____ नक्षत्रनाथः ^L _____ नक्षत्रनाथः ^L

_____ निशाधीशः, निशानाथः ^L _____ निशामणि ^L

_____ निशानाथः (), निशानाथपति ^L ^{Hariv} _____

नीधम् ^L _____ नीधम् ^L _____ नीहारकरः ^{Nas}

_____ (as produced first from the stris e e an) नेत्रमोति ^L

पक्षधरः L — पक्षजः L, पक्षजन्तुः —

पक्षधरः L — पक्षमः L — पक्षि n L —

पक्षि n L 3.159 — परिजन्मन् n L —

परिजन्मन् m — परिज्वन् n L — पक्षि

L — पक्षिपद् n Gal — पिञ्जः L —

(whose eyes are said to be filled with nectar) पीयूषः

n L — पीयूषभानु, पीयूषममूरः, पीयूषद्युति,

पीयूषधामन् n L, पीयूषमहत्, पीयूषकाचि n L

— पुनःपुनः L — पौलस्त्यः L —

प्राज्ञः I — प्रतिभावत् — प्रभाकरः

L — प्रहणेमि, प्रहनेमि — I — तिलकः
प्राचीनः

L — प्रातेयरोचिम् (etc) प्रातेयरोचिम्

(Prasannar) m, प्रातेयरोचिम् — m etc — बलदत्तः

m Kavya — बुधतातः L — भगः I —

भपति m L — भरपु m L — भवशेखरः

Pracan — भान्त m V (Bahin) etc, चन्द्र

भोसन्तः I — भेनः L — मः I

मनसिजः anath, मनसिजः m —

मनसि जन्तु सी Alamkarav — मन्दकान्ति R —

मन्मथबन्धु m'car — मलिनात्मन् Sam —

मरकरिन् m' — महिकांशु m Paish —

माकलि m L — मास m RV — मासः

(मासम् m'ich — मिहिरः — मृगकेतनः

Alamkarav — मृगशङ्कः Aryabh, Sch — मृगधरः

mis — मृगापिपु m L — मृगराजः —

मृगकेतनः m' — मृगाङ्कः Mricch, VarBr, Nājat

— मृगाङ्कमूर्ति m'is — मज्जातः L —

यशस्वराजः m L — यज्वनाम् पतिः L —

यशस्वरवः L — यामिनीशः Dharma^स, यामिनी^{दमितः} f

car, यामिनीनाथः vidh, यामिनीपति m ph, यामिनी-

प्रियतमः

रमणः, यामिनी f car — यामीरः L — युवनः

(?) L — रजनिकरः, रजनिकृत् m Kav, रजनीनाथः,

रजनीपति m Kathas, रजनीरमणः — रागः (ifc

आ or इ) L — राजीविनीजीवितवल्लभः Vcar

रात्रिकरः Inscr — रात्रिनाथः Vastuv —

रात्रिभुजङ्गः car — रात्रिमाणि m L — राहुदायु-^L

प्रिमः

— रोहिणीकान्ताः Krishnai. रोहिणीपति = Hear, रोहिणी +

L — रोहिणीरमणः Pit, Hear, Vācent, रोहिणीवल्लभः L

रोहिणीदेः 'is' — (supposed to have arisen toget-

her with Lakshmi from the ocean when churned by the gods and

asures) लक्ष्मीसहजः L — वराति n —

वरु m (उ or की) n only L — वाति m —

विक्रसः L — विकुस्रः, विक्रस्रः n 2.15 —

विन्धसः L — विप्र- m (आ) n L — विप्राधिपः

— विबुधः L — विभावरीकान्ताः —

निम्नलिखित: VarBr — निम्नलिखित m L —

निम्न or () निम्न m — निम्नलिखित: n 9.

2025 — निम्नलिखित m — निम्नलिखित m W —

निम्न: L — निम्न: Nir 5.20 — निम्नलिखित:

L — निम्नलिखित, निम्नलिखित m Tilak —

निम्नलिखित: VarBr — (?) निम्नलिखित: — निम्नलिखित

m L निम्नलिखित: m L, निम्नलिखित: hūtan — निम्नलिखित:

m — निम्नलिखित m L — निम्नलिखित m L —

निम्नलिखित m L, निम्नलिखित m L — (as produced

together with 'ri at the churning of the ocean) श्रीसहोदरः

L — स्वेतद्युति m L — स्वेतधामन् (only

L) — स्वेतभानु m Near, "ad — स्वेतमभूरवः

near, स्वेतरोचिरा m L — स्वेतवाजिन m L, स्वेत वाहनः

L : स्वेतांशु m "arig — स्वेतार्चिस m "aryat

— प्युमः, प्युमः — समुद्रनवनीतम्, समुद्रनवनीतम् कम

L — रावः I — सामुद्र बन्धु m Kathas

सारसः (ifc आ) I — सितकरः अ. ३६

— सितदीधिति m Sis — सितरश्मि m L

सिताकचि m Subh — सितां कु m Bhartr, Kuval

— सिताखनः L — सिन्धुजन्मन् L — (one

of the 14 precious things recovered by churning the ocean

after the flood) सिन्धुनन्दः L — सिन्धुकुत्रः,

सिप्रः, सिन्धूत्थः L — सुमः L — सुवनः

L — सृजि n L n 4.104 — सृपः L —

सृप्रः L — स्रूमः L — स्नेहरेकभू L,

स्नेहन m only L, स्नेहु m W — समरसरयः L

— सयन्दः L — हः (only L) —

हरचूडामणि m L . — हरि m L — हरिणकलङ्कः

L, हरिणधामन m L, हरिणलक्षणः (col) हरिणलक्ष-मन्

m (col), हरिणलक्षणः (col) — हरिणाक्षः L

हरिणाङ्कः — हासस m Un 4.200, col

— हद्योङ्क m L — हृषु m L .

acting in the manner of the moon चान्द्रात्मिक m

Un 9.309 as long as there is a n. आचन्द्रम् m

belonging to the family of the n. सोमभ m

belonging to the n. सौधाकर m — नैशाकर

म(ई) n Variv — मध्यदिनीय n Variv horizon of the

n. (10000) हृतचन्द्र n(आ) n Variv bright to the sun

on the n. सोमसूयप्रकाश n(आ) n Variv carrying the . on his

forehead अब्जवाहनः caused by the n. मेशाकर म(ई)

n Variv { cold-rayed } the n. तुषारकरः tear, Prasann-

er 7.6, hurled, तुषारकिरणः rad, amar, तुषारचरहिक्का

Alamkarav — तुषारंशु n Alamkar 1.5

तुहिनकरः म(ई), तुहिनकिरणः Variv — तुहिनकु

n Variv, तुहिनधुति n 'is 9.30, तुहिनविधिति n var,

कुहिनमयुरव ॥ ३.७, कुहिनरात्रिम् n VarDr _____

कुहिनं ३५ • n VarDrSX, VarDr the condition of (being)

the n. विद्युत्वम् Naish _____ वन्द्यत्वम् VarDr L.

91 _____ सोमत्वम् TDr, ch VarDr consisting of

the n. शाशिमय mf(ई)n Naish ' daughter of the n.

(n. of the river Narmada) सोमसुता L the day of

new n. नन्दिवधनः L the day on which the n. rises

all after sunset अस्तामितोदिता (scil यौगमासी)

Gobh ' four-spotted ' the n. कुरङ्ग (चन्द्रनः) VarDr

lunar disc (the crescent) खण्डेन्दु lunar

city of the m. (considered as a anara) चन्द्रमस city

1.3.34, Variv 190, AT 1.8.82., 10, V2, 11, etc _____

(named among the 8 asus) चन्द्रमस 1.1.50, IV

1, 3.82.8, 10, 11, 12, etc city of the m. शशिरेखा I

light of the m.'s diameter कला Wit, Kallas dis-

appearance of the m. अवचन्द्रमसम् for division of

the moon's path मुरातः - मुरातम् the doctrine

of the m. (correlatives) चन्द्रमतम् the m.

the first occasions of the m. उदुपसहाः 1 pl

the fifteenth day of the m.'s increase कुव-उपक्षः 1st

Kaus, m, etc the fifth day of the m.'s increase in

the moon's rising (when the goddess Talita or Tārati is

worshipped) उल्लितापञ्चमी 1st (patron) the first

day of the first quarter (on which the m. rises invisible)

कुहू 1st the full m. पूर्णचन्द्रः 13th, 14

परिपूर्णेन्दु m pick कठिनतारकनाथः

प्रियार — समग्रैन्दु m full m. in the 1st the 1st

प्रौढपदी Var the god of ... सोमदेवः

half m. अधेन्दु which — अधविधु

चन्द्रशेखरः ; चन्द्रशेखरम् Kad a halo round

मण्डलम् (rarely मण्डलः) अधचादि

इ ६ गौरादि) VarBrS hare-marked (the m.)

शशङ्कित mfn 'i' having a face like the fall m.

समवेन्दुनिभानन mfn MBh 'having other than warm

(...) says the m. धर्मतराङ्ग ...

सोमवत् ...

m. सोमात्मक (इक) in light of colour of the

सोमप्रभ in (आ) is the colour of the m.

इहं इहं in, Dariv, Dariv, illuminated by the m.

ज्योत्स्नावत् in Dariv 6.34 ' illumination m.

sun ' (S. of Buddh) चन्द्ररूपप्रदीपः , चन्द्रार्कदीपः

in light of the m. प्रतिमाचन्द्रः in the Dariv m.

तकणेन्दु in Dariv 5.34 (night) in which the m. is

invisible नष्टेन्दुकला I like the m. सोमवत् in

— सोमात्र in m. — ऐन्दव in (इ) in

Prab, Tatvas _____ (in soan nara etc) चन्द्राकृति

lovely as the m. रोमकान्त the m. the m.

शशिदिवाकरो the m. the m. शशिलोकाकिरणो the m. the m.

the m. in the morning प्रातश्चन्द्रः the m. of knowledge

(knowledge personified and compared with moon) प्रबोधचन्द्रः

Prab the m. of the middle world (a king) मध्यमलोकेन्दु

in Rajat the m. on the day before the full m. ऊनेन्दुपूर्णिमा

the m. on the first day प्रतिपच्चन्द्रः the m.

on (river) the m. मौलिन्दु the m. the m.

विद्युमण्डलम् Dr. N. S. Srinivasa राजप्रिया

Rev : N's foe ! (. or ah) $\overline{2)31\cancel{3}.21\cancel{7}}$...

the m.'s master अशिप्रभा the m.'s path through

the anterior 'ovini', 'herali' and 'kritika' नागवर्ग १२

1. For the U.S. push through the elections Ntati, Mbarani

नागबीथि 2nd 'n.'s son' (the

Planet Mercury) काशियुक्त: Var _____ (१०. ३०. १९८०)

planet Mercury) डाशिसंकुतः Var : _____ (N. or the

planet Mercury) दाहिज: 1h, 30m, दाहिजनमय:

(ar) : _____ (the planet Mercury) इशानाङ्कः जः ,

इशानाङ्कः लनयः VarBrS the m.'s wives दक्षजाः I pl

Paris 2.00 ————— दक्षसुताः I pl 3.10 the m. then

in an inconspicuous mansion घातचन्द्रेः the m.

when just becomes visible दक्षः (इ पचादि) ॥

(Paron) 10, TDr & 2Dr 11, Taus, Terv, etc a m. with

equal horns समशशिन् ————— the Nakshatra Brige-

sign (verified over by the m.) सौम्यम् Water,

Hariv the new m. आदिन्दु ————— कुहु

i ch, कुटुस i _____ (sup reverer and related)

प्रतिपच्चन्द्रः Ragh _____ (personified as a daughter

of Agirsa) कुटु _____, Kūṭh, etc, Kūṭh, etc 'night

maker ' the m. उषाकरः VarBr not coming from the m.

अनेन्दन mfn Bālar anobserver of the m.'s course

(candrār na) चान्द्रायणः VarBr 17.13.17, etc

one of the m.'s 16 Kalās चोत्सना Brahman 2.15 a parti-

cular appearance of the m. (surrounded by a circle)

कुडम् VarBrS 4.15 a particular form of the m.

वज्रः Varṇa a particular portion of the n.'s path

(incl. ing the lunar mansions Punarvasu, Pushya, and

Islesha) ऐरावती, ऐरावता Varṇa a particular

position of the n. आवर्जितम् Varṇa a part of the

न. रोमांशकः " the passage of the n. through the

sign of a planet राशिभोगः " a peculiar position of

the n. दुरुधरा Var possesses the n. राशिमत mfn

Var presided over ^{by} the n. सोमवत् mfn 7 radiant as

the n. राशिप्रभ mfn 10 relating to the n. चान्द्रमस

mf(ई)n 12.9.1, 'Or 11.1.5.3, lāvir, etc

पुन्यन mf(ई)n Prab, Kathās सौधाकर

mf(ई)n सौमिक mf(ई)n

शशिभय mf(ई)n Maib representing the n.

रात्रिमय mf(ई)n Kad 5.656, 'near 4' resembling the

m. ' सौम्य mf(ई)n later आ, once in सौम्या n

Or, etc the rising of the n. while eclipsed ग्रहोदयः

shining like the n. शशिप्रभ mf(ई)n Kath ' son of

the n. ' (N. of Buddha) वेधनः Vikr '

the planet Mercury) शीतरश्मिजः VarBr ' _____ ' (

(N. of Murcha) सोमसुतः Var, Patr ' _____ ' (N. of

the planet Mercury) हिमकरतनमः VarBr sporting in

the sky (the n.) गगनविहारिन् Jan Feb 1.2.15, 'ch

the spot in the n. कुरङ्गः Prasannar a spot similar

to the n. चन्द्रकः R 5.42.3 2 5, Susr, (ifc 1 चन्द्रिका)

Object 3.202 (?) spring from the n. सोमोर्ध्वम् Jan 1.

' star king ' the n. तारका राजः Feb 1.106, Near 5.3.11,

, तारकेवरः Near 4, तारकाधिपः Feb 1.3.13, 1,

sun, heater — तारकाधिपति m W, तारापति m

10052, Variv 10052, 7, 10052, Variv 10052, ताराभणः Had 0.3

the state of (being) the n. विद्युत्वम् Naish —

सोमत्वम् mPr, ach, MarkP that division of the n.'s

course in the heavens which contains the signs Rohini,

Tris-ciras, and Irāra or (according to others) Tumar-

vash, Tishya and Isles'ba गजवीथि, गजवीथी, Paris

52, Variv 9.1 that portion of the n. which is illumina-

ted by the sun विशाकरः Sanit the time of new m.

पर्वमूलम् I the morning m. वाल्चन्द्रः (also

वाल्चन्द्रमसः) Kāv — वालेन्दु in Kum (= mi t

) those m. has been swallowed by Pāhu राहुग्रस्तनिशाकर

mfn MBh the world of the soul of the रोमलोकः UP

the young m. वाल्चन्द्रः (also वाल्चन्द्रमसः) Kāv .

to become (like) the moon वलीअस Un 2.65, Sch

वलीअ Un 2.65, Sch to transform into the m.

वलीअ Un 2.65, Sch to represent the m. चन्द्राय

— 100 —

[illegible]

नामगजारः

(Monday) सामाह. L m. decorated (N. of

१ वाशानुहा -

(N. of Śiva) शशिभृत् m VarBrS (H. of

Śiva) शशिभृत् m VarBrS the m.-gem सोमकान्तः

पुण्ड्रकमणि m Kuval शीताश्मन् m L

' m. like ringer ' (the sakora bird) चन्द्रिकापाणिन्

m L, चन्द्रिकाशनः m L m. produced सोमज mfn

सोमोद्भव mfn L ' m. producer ' (N. of Krishna

) सोमोद्भवः Trishnaś ' m. seizure ' (as eclipse of the

शशिग्रहः m L ' m. son ' (Mercury) कृहिन-

किरणपुत्रः VarBrS 104 ' m. streak ' (the lunar cres-

cent) शशाङ्कः चरवा Sak ' m. town ' (N. of a town)

चन्द्रकुरम् Mathas 117.123 ' m. troubler ' (. o

laku, etc) निधुं कदः Kav 'reflection m. ' (image

of the moon) प्रतिमाचन्द्रः Ragh .

no n-beam n शशिकरः — शशिरश्मि

— शशिमयूरवः — सोमाङ्गु

— करः R, Megh, Pāncat, etc — किरणः Sh,

Susr, etc — पूजनिकम् L — शशिभास्त्रम् f .

moon-beloved adj सोमकाणा MW .

'moon-born' (the planet mercury) वन्द्रात्मजः

artha, varlogya, वन्द्रात्मभवः .

' moon-bright ' (son al moon) चन्द्रधुति mfn

' moon-crested ' (N. of 'siva') इन्दुशेखरः Rāthas

इन्द्राक्षरमाला m MW ' _____ ' (N. of 'siva')

इन्दुकिरीटः Prasannr .

along with the moon-crested सहचन्द्रलताम mfn

belonging to the m. one l.s. 'siva' इन्दुशेखर mfn

Balar consisting of the n. one i.e. 'iva पेङ्कुकोरवर मि

Balar .

consisting of n. discs चन्द्रविम्बमय मि .

moon-faced raj इन्दुमुरव f(इ) Hasy, इन्दुवदन

f(आ) raj ———— इतिमुरव ———— सितकरानन

f(आ) raj ———— राहुसपत्नवन्त्र Bear .

a moon-faced woman इतिमुरवी f(इ), इतिवदना

Chanson ———— इतिवदना Hasyd ———— विधुमुरवी

विधुवदना f(इ) ———— इतिधरमुरवी Kautukas ————

निदेशवन्त्रा f(इ) ———— विप्राधिपमुरवा Heat.

moon-god n सोमः

moonless adj अचन्द्र निःसोमक leis

(as a gift) विचन्द्र I (आ) ————— विरोध I (आ)

in ' _____ ' (Name) the 4th day in both halves of the

ॐ नमः शिवायः ।

the moonless period of the night 3-4 log: 1.

moonlight n I ज्योत्स्ना h, i, etc (i/c = आ

Mech's 107) ज्योतिष 3.34.4, 4.16.1,

(1) for 10 R 1.35.16 कौमुदी Ragh, Ku,

Bhartr, etc चन्द्रोत्प: Das चन्द्रिका

Megh, Ragh, Bhartr, etc चन्द्रा L चन्द्रशास्त्र

L चन्द्रकाव्य f W चन्द्रगोपिका L

चन्द्रिका i ch चन्द्रक: v.l. for चन्द्रक.

II अकलका I अमृततरङ्गिणी I

कामवह्नुभा L — कैरवी L — चावी L

— कुहिनम (with n. 41) en, — दीपिका

— मरीचि f (with सोमस्य) Hariv — मातृती

L — शशिप्रभा L — शतपत्रकः, शतपत्रकी

L — सितयामिनी Bham — सिता L —

हरिचन्दनम् L — हेलाल L .

consisting of the night ज्योत्स्नामय with the,

Near ' font of ' (the bird Sakora) ज्योत्स्नाप्रियः

L having m. राज्योत्स्ना ' m. lord ' (the Moon)

ज्योत्स्नेशः L, etc. at night ज्योत्स्नी at night

_____ ज्योत्स्नेका L _____ सज्योत्स्ना (scilicet ^{रात्रि})

_____ ज्योत्स्ना (Pan 5.2.114) TDr 2.2.9.7

_____ कोमुदीरजनी Hear _____ कोशातकी (at night)

गौरादि and हरीतक्यादि) L ' m. receptacle '

(the moon) ज्योत्स्नावर्षी Blank-ry ' representing m. '

(the clouds etc.) चन्द्रिकातुल्यः at time of m.

इन्द्रवः m pl RV, MBh, Sak, Megh, etc .

to represent the moonlight

चन्द्रिकाय at night .

' moonlike ' (bright, handsome) adj चन्द्रनिभ

Furnished with brilliant moonlike spots चन्द्राकिता

(g tarakadi) Kad 3.160 (life) having^a spot सचन्द्रक

(इन्का) usr s m. face मुखेन्दु

मुखविम्बः
Triar, मुख

Kavya, मुखेन्दुविम्बः : atnav .

moonloved n ३१३१०१०१: Varir' ——— ^म ~~म~~

(moon-stone) च०१०१०१: Susr, Mōh, Wartr, etc . ———

(the moon stone) २०१०१०१: Kād .

' moon-pat ' (the ascorbure) n च०१०१०१: al .

moonray n सौम्य : Pear .

moonshine n सौम्य : आतप nas

Harav — सुमुदसरनी : यन्त्रवचसम्

Sur — नमनचन्द्रिका : मुदो .

autumnal moonshine शरज्ज्योत्स्ना : Pancat

शरज्ज्योत्स्ना : (bal) चन्द्रिका al

(From its causing the Kumudas to blossom) कोमुदी

Ragh, Kun, Murty, etc 'n. lotus' (a lotus blossom in

during night) चन्द्रिकाकुजम् .

moonstone n चन्द्रिकाः Kaḍ — चन्द्रमणि

n चन्द्रः — चन्द्रिकाणाः चन्द्रिकाणा

चन्द्रमणि n Kaḍ, Kaḍ, चन्द्रिकाणा — सोमकाणाः

चन्द्रिकाणा — (a gem supposed to be formed from

the congelation of the moon's rays and to dissolve under

the influence of its light) चन्द्रकान्तः Sun, Moon, Mars

etc _____ (Candrā Kānta) चन्द्रशीता Matt 11.13, p. 1.

for चन्द्रशीता _____ (Candrā Kānta) चन्द्राश्मः ~~का~~ (L).

चन्द्राश्मः _____ (Candrā Kānta) _____ (Candrā Kānta)

चन्द्रिकाश्रवः _____ (Candrā Kānta) चन्द्रोपतः

Prasannar 7.53, Sinhas .

to resemble the moonstone (Candrā Kānta) चन्द्रिका ^{नीम}

on चन्द्रकान्तीमाली ^{नीम} Prasannar 107.5 .

mora vb प्रतिबन्ध प्रतिबध्नाति, प्रतिबध्नीते

Mr, Hariv, etc _____ (anything of one's own) प्रतिबन्ध

प्रतिबध्नीते

mora n माता Prat — मातृका RPrat .

Moral सिद्धि धर्मस्य १ (३) १, २, ३

धर्मचारिन्, R, etc — शीलवत् Mn, Mbh,

etc _____ डी ल वृद्ध _____ डी लिंग _____

सुचरित (आ) in 9.261 — सुचरित न

→ शोधन (आ ०३३) — सुनीथ ३०.०३.२०२०

ch. •

According to what I can see ইতিহাস: in in, as,

mark any great n. rule यमः १०, ११, १२ in regard

to n. contact शीकत; ind n, m, s, "third" n. contact

धर्मानुष्ठानम् apart m. conduct or reputation (of verb

वृत्ताध्ययनम् ... शोभनम् R, Pur m. in conduct

शुभव्रत (आ) R, ... m. instructions धर्मोपदेशः

In ... the m. life of a monk शिक्षासंवरः ...

m. merit सुकृतम् ..., etc a m. of a fable भावना

Marie m. philosopher नीति ..., ..., ..., etc ... prece-

nt नीति ..., ..., ..., etc m. science नीतिविद्या

nit relating to m. conduct वैनयिक (इ) ..., ...

DMV, which very m. सुजन अति — धर्ममिस्र whose flowers

are . actions चारित्र्यगुण Bear .

good morals शुशीलता, शुशीलत्वम् Kō, etc,

Test — शुशीलगम् n, m low state of . कुनीति

— .

morality n धर्मः AV, etc — धर्मत्वम् —

शीलम् । शीलः ६ अध्यादि etc भाषा, etc,

etc — शीलता, शीलत्वम् Kō, etc — धूतम्

Buddh — वाहस्पत्यम् Lalit — सत्कृति .

Destitute of morality इति वाजित मि ignorant

अ. अनीति स, अनीतिविद मि ignorant इति स

मि Pathos observance मि इति समाधान मि ivya

the

training in higher m. आधिशीलशिक्षा violation of m.

इति खण्डनम् pancat, इति भङ्गः मि .

पंचक न कच्छ: (कच्छा, कच्छम् L) ...

Pāncat — कच्छम् f w .

' thick-gummed ' the plant Moraga धनरस ...

' thick rooted ' the plant M. धनमूल: L .

from morbid feeling विगतज्वर min val m. aff

affection उपधातः var m. affection of the अहणम्
चक्षुः

m. affection of the wind अनिरामयः m. affection of the

windy humour वातः Varṇa, 'rīgār m. condition of

the wind in the body मूढता var (in body) m.

displacement of the humours of the body प्रसरः (ifc)

आ) प्रसरणम् var m. element दोषः rarely

दोषम् var m. element in the body प्रस्रवाः

1 var m. element in the body पानाधातः, पानाजीर्णकम्

sal, पानात्समः car m. state of the mind of the mind

पवनव्याधि car m. state of the mind of the mind नितलाः 10

or scil योनि) Susr, Sarngs ' m. thirst ' (N. of a

(car m.) तुषारोदः car m. state of the mind of the mind

प्रेक्षिका car m. state of the mind of the mind प्रेक्षिकायति car .

morbidly affected by वैकृतवत् mfn / comm)

Rajat swollen (pan 7.2.) रूज mfn (Pan 7.2.)

14) Susr .

moracious अज दन्दरून् (Pan 3.2.166) , ,

r, Sh — द३.२-णु VS 15, MaitrS 2.8.10

द३र

more अधिकम् ind — भूमः ind, etc

— ई becoming in a greater degree 1. ई भूमस् ind

RV, etc — भूयस्तारम्, भूयस्तारम् ind —

अद्वितरम् ind Vet, SaddhP — अतितरम् ind

(compar of अति) (with abl) 9Br, etc — वितरम्

1. वितरम् 'r, 'r .

the following were भूयस्त्वम् 'r, 'r, 'r

the following were भूयस्त्वम् 'r, 'r, 'r consisting of

than one tribe नानाविश्य mn MaitrS consisting of

2. than one village नानाविध्य mfn HeitrS containing

4 (syllables) m. चतुर्भूमिः mfn RPrat 16.2 containing

3. पराः शत m (आ) pl 10r

containing more than 3 words त्रिपदप्रभृति mfn Tirat containing

4. भूमरकर mfn etc 5. विशेषेण ~~म~~ विशेषात् ind

Mn, Mth, etc even m. blamable विशेषगर्हणीय mfn

6. सुभूयस mfn having 4 legs 7. अन्य mfn

other animals) (the fabulous animal 'arabian') अन्य mfn

8. अन्य mfn having m. fire अन्य mfn Haish how much

रघीयस् n. learned भूमेविद्य

तम-तस् 10.07.1

परेप्राण n. to exist

भूमीयस् 6.4.101 n. powerful

प्रभु (abl) n. quick शोधतर

रघीयस् n. red रक्ततर

नाडायनः 1.1.1 n. man

बहुतरम् सोक्तम् पर (आ) n. etc

अभ्यधिक (आ) (abl or inst or case) n. etc

परः ind (with loc) RV, VS, AV, SBr परः

ind (as prep with acc) परः ind (with instr)

पराचीनम् ind acc परि ind acc

विहाम ind (acc) Kav, Athas, etc साग्र

मि(आ) ind acc m. then a much समाधिकः (with

मास) ' m. than laudatta ' (the very laudatta

accent) अनुदात्तारः Pen 1.2.43, Ach m. then black

परः कृष्ण ind acc m. then complete साधिक

mf(आ)n Gobh, War, Sivjav n. Chan 8 अप्रोत्तर

Vajh, ch n. Chan 80 परोशीति mf(pl) r n. Chan

Forty निश्चत्वारिंश mf(pl) Vo n. Chan ^{human} उपरिमर्त्य

mf(आ)n 19.12 n. Chan 100 परःशत mf(आ)n 1 r

Kath, mth n. Chan 10, 100 परोत्क्ष mf(pl) L

' m. Chan one day old ' (prepared the day before yesterday)

तिरो अह्न्य mf(pl) 1.3.4, = तिरोऽह्न्य n. Chan

one's self ' (lesser than one's self) आत्माधिक

mf(आ)n Katha n. Chan 80 परःषष्ट mf(pl) r

than ten days old निदिश an iter, in, etc n. ten

thirty निस्त्रिंश an pl n. ten 1000 परः सहस्र

n. (आ) n. ten 20 परोनिंश an pl for n. you

त्वेनार an pl 7.2.20 has the n. -the n. यथा-यथा

— तथा-तथा an, pl, (pl 1 3.14) an pl 11, net

यथामथा, तथातथा, पुर्वैव no m. of

this नास्मात् परम् no n. nor less than anything मात्रता

Samkar

the Samkar once n. पेमात्तम् (1) an pl one Pala n.

एकपलाधिकम् an 3.397 still n. भूयः ind

prSro, Up, etc still m. so प्राक्, प्राड् (Dāty,

Dāty, 'r) in Buddh, ~~man~~ किमुत to shrip m.

and m. प्रतितराम् ind (with श्रू) SBr 2 m. इधिक

प्र (आ in in, sent what n. ? चरमं किम् Trascner

5. ³ ₄ to be m. than the back can carry (applied to

wealth only) प्रभू with पृष्ठम् प्रभवति (rarely

प्रभवते) RV 2.13.4 .

moreover

I अपरं-च — अन्यच्च —

-चापि (and at the beginning of a sentence) अपिच —

किं-च Pañcat, Kathās, etc — च ind ~~XXS/S~~— (as a separable adv) अपि, च — अपरम् indPārGr, Pañcat — अथ च ind — भूयः indGrŚrS, Up, etc — पुनः ind RV, etc, also पुनर् अपरम्.II अथापि ind — अथो, अथ (Ved. अथा) ind

ind Ved — आ

Ved — अथ, अथा[^] (as a conjunctive particle) —

उप | ind RV, AV, ŚBr, PārGr — सजूः, सजूर ind

(Pāṇ 8.2.66) RV, AV, ŚBr — सम्बद्धम् ind MBh 9.3443.

moribund adj मरणाभिमुख MW — मुमूर्षु MBh.

R, etc.

the plant Morinda tinctoria

अच्युतः the tree

M. tinctoria

आश्विन्ः

L

the plant M. tinctoria

आच्युतः

L,

आश्विन्ः

.

a kind of Moringa

धनच्छदः Npr

a kind of M.

with red blossoms

मृगादि

m

L

a kind of M. सुखभञ्जः

L

ह्रस्वशिग्रुः

≠ Susr

a kind of red flowering M.

धेतकेशः

L

a M. with red ^{flowers} blossoms

कूरायु

m L

— कृष्णबीजः

L

—

गुडशिग्रु

m

L

—

मधुरः L

— सिंहः (ifc f आ) L, रक्तशिग्रु — सुरङ्गी

L — स्वादुगन्धा, स्वादुगन्धः L 'produced by the M.' (XK)

(the seed of the Moringa tree) शिग्रुजम् L the pungent

root of the M. शिग्रुमूलम् W a red-blossomed M. सुगन्धः

L, शुक्र L a red-flowering M. रक्तकः L a

red kind of M. गर्भपातकः, गर्भनुद् L, गर्भपातनः Bhpr the

seed of the M. tree शिग्रुबीजम्, शिग्रुजम् L a vari=

ety of M. with red flowers केशरिन्, केशरिन् m L, रक्तशिग्रु

— गुग्गुलु म L.

Hyperanthera Moringa असिबः, असोबः L.

the tree Moringa hyperanthera (the scraped root of

which is used for norse-radish). उपदेशः L.

Moringa pterygosperma n I शोभाञ्जनः

MBh,

Susr, Bhpr — शोभाञ्जनकः L — शोभाञ्जनकः L —

MBh, शोभाञ्जनः

शोभाञ्जनः L — MBh, शोभाञ्जनः — मधुशिशुकः m Susr

मधुशिशुकः m Car — शिशुकः m Yājñ, Susr, etc

— नीलशिशुकः m L — हरितकशाकम् Susr — हरितकः

L — ^{मुरङ्गी}हरितकः (Susr, (v.l. मुरङ्गी)) —

मुरङ्गी Susr. — दामादेशः —

दामादेशः L —

II जनप्रियः L — तीक्ष्णगन्धकः L —

मूलक पर्णः

L

—

मौवकः

L

—

मौवकः MBh

L

~~MBh~~

MBh

—

मौवकः

(only L)

L

—

रुचिरजलाः

L

—

शोरवरी

L

—

सुतीक्ष्णः

L

—

सुपत्तकः

L

—

सुमूलः

L

—

सुमूलः

L

—

स्त्रीवित्तहारिन्

m

L.

'growing on the Moringa pterygosperma' शिशुजम् L

the plant M. pterygosperma

कासः .

L

—

कृष्णशिशु

m

L.

the/tree/M.

morning n I प्रभातम् Gaut, MBh, etc विभातम्

Kālid (personified as a son of Pushpārṇa and Prabhā)

प्रातर ind BhP उषा RV, AV 12.3.45,

VS, etc (personified as the daughter of heaven and

sister of the Ādityas and the night) उषस f RV, A

SBṛ, Śak, etc औषधी SBṛ 6 कृत्यम् L.

II क्षयाक्षयम् Mṛicch दिनपूर्वभागः Ragh

दिवादि m Gaut प्रातः Śaṅkṛ, BhP, Susr

वासरं f RV, VS वासरसङ्गः Bhatt

विहानः, विहानम् L.

(night) almost morning प्रातःकल्प mf(31) n Pañcad

appearing in the m. वासर mf(3) n RV early in

the m. शय्यास्थायम् ind Kathās सकालम् ind

MW early m. प्रभातकालः Susr प्रातःकालः Hit,

प्रातःक्षयः Pañcad (one of the 5 parts of the

day; the other 4 being sangava or m., midday, afternoon

and evening) प्रातस्तनम् TBr early on the next m.

तस्यभाते

loc ind Vet 1. $\frac{18}{19}$ & $\frac{23}{24}$

every m. प्रतिप्रातम्

ind Kathās, inser

— प्रातः प्रातः Das fine m. सुप्रातर

ind AV

— सुप्रातम्

Sis happening in the m.

प्राह्णतन

Pāṇ 4.3.23

in the m. कल्यै, कल्यम्

ind MBh, NaI 24.14, R, BhP

— त्रिकातम् ind MBh 13,

Kām

— पूर्वद्युः

ind L

— प्रत्यहम्

ind W

प्राह्णम्

ind g तिष्ठद्वयादि in the m. and in the

evening उभौ कालौMBh 1.4623 the m. devotionalacts सैव्याकार्गम

Vikr

the m. has dawned विभाता

विभावरी

Kathās

m. libation

प्रागाहुति

ŚāṅkhGr, Comm

m. light उषा

RV, AV 12.2.45, VS, etc म/य.____

उपस

f RV, AV, ŚBr, Śak, etc a m. meal कल्यवतः L m.midday, and evening

उषस्तिस्त्रः

f pl

RV 8.41.3

m.prayer

पूर्वहूति

f

RV, VS, —

सुप्रभातम्

VāṃP

m. twilight

भावसैव्यां

Hariv, Var

next m.

प्रातर

ind AV, etc one who enjoys a happy m. सुषर mf / AV

on the following m. क्षपावसान loc ind Das red

with the m. sunbeams ज्वालातपरक्त mf RV Ragh

relating to the m. प्रातरस्तन mf (ई) n TS, Priyad

— प्राभातिक mf (ई) n Pañcat, Suśr — पौर्वद्विक

mf Kātyśr, MBh, etc — वासर mf (ई) n RV

the time early in the m. अपिशर्वरम RV to-morrow

m. प्रगे ind Sinhās towards m. अभिप्रातर ind

SBr 14 very early in the m. प्रातस्तराम ind Bhatt.

'morning-meal' (break fast) कृत्स्नजिघृक्ष f L.

morning-wind विभावायु m Rāgh.

morrow n श्वःकातुः — श्वस्तनी MaitrS —

तेजस n (often pl) L, तेजो .

belonging to the morrow ^{११} शौवश्चितक mf(ई) n Pāṇ

4.3.15 — श्वस्तन mf(ई) n K̄v, Pur 'better state

on the m. (progressive improvement) श्वः शयसम् SBr of

the m. शौवारतिक mf(इ)n Pāṇ 4.2.15 one who is about

to conquer on the m. शौविजयिन mfn MaitrS on the m.

श्वःकाले m loc MBh — श्वस्तेनेऽहनि — श्वो भूते

relating to the m. श्वस्तन mf(इ)n Kāv, ~~१४१~~ Pur —

शौव mfn L.

morsel n कवलः, कवलम् MBh, R, Ragh, Mn,

Bhartr: — ओलापः L — पिण्डः (rarely पिण्डम्)

— पिण्डकः, पिण्डकम् L — बृगलम् —

अङ्गः Kālid, Kād.

any morsel eaten with the food उपिण्डम् L

having a m. (said of the mouth) ओलाप mfn MBh

having taken an additional m. of उपदेशम् ind p (with

instr or ifc) Pāṇ 3.4.47, Kāś on Pāṇ 2.2.21 m. bitten

mortal adj 1 I मरु Br, Kauś — मरणधर्मेन

Kathās — मरणशील MW — मरिष्णु —

मरायु RV 10.106.6, 7 ~~000~~ (Sāy).

1 II नार ~~मरु~~ f(ई) Mn, Kāv — मन्त्रि

— मुर m Sāy.

among mortal men मरुत्रा ind RV 'lord of the

m. world' (a king) मरुत्राकुशः L m. existence जीवदशा

W a m. inhabitant (of the world) मरुनिवासिन m Hariv

m. spot मर्मेन n RV, etc that which is m. मर्यम

BhP.

2 ॥ मर्यः RV, etc — मर्तः RV, VS

— मर्यः RV, VS, Br.

Mortals
२ II नरलोक्: BhP.

abode of mortals मर्त्यलोक्: done by m. मर्त्यकृत

RV food of m. मर्तभोजनम् RV the meeting of m. भूतसमागमः

MBh.

to become a mortal मर्त्येभ्यु मर्त्येभ्यवति HParis.

3 ± अन्तकर, अन्तकरण, अन्तकारिन् — प्राणध्यातृ

MW, प्राणदन (Susr) f(ई) — प्राणान्तिक f(ई)

Mn, MBh, etc — हन् RV.

'mortal-faced' (a Kiṇ-nara or a Yaksh) मलयमुरः L.

mortality n 1 ± मार्यता MBh, Kathās — मार्यम्

BhP — मृतिमन् m Kāth.

2 ± मरकः Var, Susr.

mortally wounded भिज्ममर्गन mfn MW.

mortally wounding मर्मविदारण mfn R.

mortar n मूर्खलकम् RV 1.28.5 (voc) क्षौद्रः

W क्षौद्रः L निशादाशिक Mn, MBh,

Mn, MBh W सुधा
etc लेपनम् | W विलेपः MBh, R, etc.

any mortar मूर्खलकम् Susr the base of a m.

मूर्खलकम् m BhP coming from a m. मूर्खल

mfn SBr, KātyŚr ground in a m. मूर्खल mfn SBr,

KātyŚr a kind of hard m. वज्रः VarBrS वज्रलेपः

Vear, Ratnāv, Vās made of m. विलेप mfn BhP

made of m. लेप्यमय mf(इ)n HParís metal m. लौहभाण्डम्

L m. and pestle उलूखलमुसले n du AV 9.6.15, SBr

KātyŚr pounded in a m. उलूखलिक ऌ mfn L

ओलूखल mfn ŚBr, KātyŚr (as the Soma)

उलूखलसुत mfn RV 1.28.1-4 pressed out in a m.

(as the Soma) उलूखलसुत mfn RV 1.28.1-4 a small

m. उलूखलकम् RV 1.28.5 (voc) the state of having

the shape of a m. उलूखलरूपता ŚBr 7 a stone m.

अरुमभालम् L using as a m. उदुरवालिक mfn (ifc),

उदुरवालि mfn ifc a wooden m. उदुरवालम् RV 1.

28.6, AV, 1S, Śbr, ĀśvŚr, etc a ~~wood~~/wood ____ (in which

the cleaning or threshing of grain is performed) कण्डूनी

Mn 3.68 ____ (used for pounding rice and separating the

husk) उदुरवालम् .

mortgage n आदि m RV, Mn, Yājñ.

mortgage vb आदि-यु, Comm on Yājñ.

mortgaged adj आधीकृत ..

to be mortgaged आधीय f(आ) Yājñ.

mortgaging n ~~मानद्वारे~~ आधीकरणम् .

मानेक्षति
 mortification n ~~मसम्भवः~~ f Rajat — ~~अपराभवः~~

ŚBr, MBh, Kāv, etc — अभिभवः — विडम्बनाम्,

विडम्बना MBh, Kāv, etc.

(with tapas) to undergo bodily mortification उपतप

pass उपतप्यते AV 7.61.1.2 to undergo self m. तप

cl 1 तपति (rarely Ā) TUp 2.6, Mn 1 f, MBh, etc

bodily m. तपस n RV 9.113.2, 10, AV, etc — कृष्णम्

कृष्णम् Gaut, Mn, etc drying up in m. of the body

इति शौषणम् Sarvad, Pañcat one who performs acts of

m. श्रमणः ṢBr, etc self-m. संतापः (ifc f आ)

MBh, Kir — श्रान्तम् RV, TS, AitBr, KātyŚr

subjected=to=painful=m.

subjected to painful mortifications संशिततपस्

MBh.

mortified adj विडम्बितं W.

mortify vb उपतप caus उपतापयति MBh,

BhP, Comm on Mn.

mortifying adj कृशत f(अन्ती, अती) AV, Kaus

MBh (v.1. कृषत्) BhP.

oil of the Morunga tree रेवटः (only L).

Morus indica n पाहातः L, जेहदाक

जेहदाक m n L.

mosaic n रत्नशिल्पा Divyāv.

moslim n मौसुलः Cat

mosquito n मशकः AV, etc — मशः W

— उद्वेशः, उद्वेशकः L — कटुकीटः, कटुकीटकः L

— द्यौषः L — प्राचिका L — भम्भरालिका L

— मल्लरः L, (also f आ) — मलिम्लुयः L —

रात्रिजागरदः — वज्रगुण्डः (only L) — सूक्ष्माधिकः

(सूक्ष्ममाक्षिका) L — सूयिवदनः L — सूयारशः L.
~~सूयारशः~~

a mosquito and a fig-tree (often combined as connect

ed with each other and yet very different) मशकोदुम्बरी

m du , मशकोदुम्बरम् n sg MBh used for m. मशकार्थ

mfn | MW. free=from

free from mosquitoes निर्मशक mfn g निरुदकारि

^u
'severing with m.' (ficus glomerata) मशकिन् m L.

mosquito-curtain n चतुष्का L मसूरिका L.

most adj बहुतम — अनुतमाम (superl)

ind SBr — उत्कृष्ट Mn, MBh, Pañcat, etc —

उत्तमम् ind R — श्रेष्ठम् ind SBr 1.8.1.4

— वैशिष्ट्य RV, MBh — भूयः ind RV, etc.

at the most परम् ind Divyāv for the m.

part भूयिष्ठम् ind RV, etc — भूयस्त्वेन ind L

प्रभुता (instr) m. abundant बहुतर f(आ, ई)

m. devout or skilled in sacred knowledge वेद्वीयस् (compar)

(m. excellent Arhat' (N. of Kumāra Pāla) परमार्हतः L

m. excellent of all परमपरम BhP m. fit for cattle

पशव्यतम TS m. numerous बहुतर f(आ, ई)

the m. of भूयोमात्रम् (gen) Kauś m. perfect पारिनाषिक

f(ई) MBh m. skilful in shooting (arrows, etc) आसिध

AV 4, 28.2 m. suitable for cattle पशव्यतम TS m.

willingly सुरवेन ind Pāṇ 8.1.13 protecting m.

carefully रारक्षाण RV to make the m. of उपजीव

caus उपजीवयति Kathās 11.268.

mostly I भूयिष्ठम् ind RV, etc — भूयिष्ठेन

ind MBh — भूयशः ind MBh — भूयसा ind

R, Kathās — भूयस्त्वेन ind L — प्रायः ind

MBh, Kāv, etc — प्रायः (often ifc with प्रा)

— प्रायेण ind Śrs, Mn, R, etc — प्रायशः

ind MBh, Kāv, etc.

II प्राचुरेणि ind MārkaP — बहु ind RV,

etc.

mostly consisting of भूयिष्ठतर mfn (comp)

MBh m. consisting of the military tribe क्षत्रियप्राय

mfn m. feminine स्त्रीप्राय mfn Āpast.

a mote in a sun-beam ध्वसी L —रिक्षा

W ~~###~~ the m. of a dust moving in a sun-beam त्रसरेणु

m ~~shining~~ shining m. in the air मरीचि mf(m only in

TĀr) RV, AV.

moth n पतंगमः BhP — गोलशकः Mn 12.

72, Sch.

belonging to a moth पातंग mf(इ)n Rājat

~~belonging to a~~ शालभ mfn a condition of a m.

शालभता (Mcr), शालभलम् (Kum) a kind of m.

निशादि L — हीरा L — (such as is

attracted by a lighted candle) शालभम् MBh, Kāv, etc

'lamp- foe', a m. दीपशत्रु m l like a m. पतंगलम्

Kum the manner of the m. पतंगवृत्ति f Ratnāv peculiar

to a m. पातंग m^r(ई)n Rājat the state of a m.

शलभता (Mc r), शलभलम (Kum) the way of the

m. (rushing inconsiderately into danger) शलभः (with

विधि) Mudr. a-kind-of-goblin-feeding-on-m

a kind of goblin feeding on moths पैलाशकः Mn

12.72.

to act like a moth शलभाय Nom शलभायते Kāv,

Katnās to be like a m. शलभाय Nom शलभायते Kāv, Kathās.

mother n I मातृ f RV, etc — मातृका

Kāv, Kathās, Pur — मा L — अम्बा —

अम्बिका VS, TS, Pāṇ 7.3.107, Comm, Kās — अम्बालिका

VS — अम्बाडा, अम्बाला Pāṇ 7.3.107 Comm &

Kās — अम्बाली TS 7 — अम्बे f RV 1.23.16,

~~अम्बा~~ अम्बी RV 8.72.5 & Kath — अम्बा L —

जननी Śaṅkṣr 15, Mn 9.192, Yājñ, Nal, etc —

जनयित्री RV, AV, TS 4, Gobh, MBh, VarBrS — जनयित्री

Rājat 3.108 — जनिका Divyāv — जनिका

Divyāv 18.137 — प्रजनिका L — जननि (metri-

cally for जननी) VarBrS 6.10, जानि f L, जनिखा

Un, Sch — जानुका — जानी L — जात्री- AV

— जन्मप्रतिष्ठा 'Sak 6.9/10.

II अङ्का (voc अङ्क Pāṇ) (used contemptu-

ously) — अङ्ग f L — अत्ता L — अनस

L — अरणि f (figuratively) Hariv, अरणी RV

5.9.3, etc — અહા — Pāṇ 7.3.107, Sch — વૃ

f — કરચીરી L — ગુર્વી Āp 1.21.9 —

ગો f L — જ્યા L — ઘાત્રી Yājñ 3.82

— મર્ત્તી AV, Kauś, TBr — પિણ્ડદા MBh (Nīlak)

— પ્રકૃતિ f L — પ્રસવસ્થતી Mahām —

પ્રસવિત્રી L — પ્રસૂ f Inscr, L — પ્રસૂતિ f

± Hariv, Var, Ragh — વેરાણી m R 7.23.22 —

વાશ્તા MW — વિજાતા L — શિષ્તા L

— शुभ्र f MBh 12.9513 — सवित्री Kum

— सुतिनी — सू m RV 1.32.9 — सूतरी

L.

accompanied by a mother मातृमत mfn AV, SBr

along with the m. सहमातृक mfn Vop any m. (apoli-

cabel to animals) मातृ f RV, etc 'as with a m.

(with वर्तितव्यम्)

मातृवत् (with वर्तितव्यम्), मातृरीव a bad m.

कुजननी R 6.82.118 a beautiful m. सुमातृ f

belonging to a ~~XXXX~~ m. मातृक mfn Mn, MBh, etc

'Bhīma's m.' (N. of the Ganges) भीमजननी L ~~1.2.1.1~~

'Bhīshma's m.' (N. of the Ganges) भीष्मजननी, भीष्मसू f L

'the blest m.' (N. of Durgā) सिद्धाब्जा Cat born of one

who is already m. of a son पुत्रिण्याप्त मातृक mfn Mn 9.143

coming from a m. मातृक mfn Mn, MBh, etc considering as

m. and father मातृपितृशैलिन mfn Lalit descended

from another m. वैमात्र mfn R, Śāṅkh'Sr, Sch

११ २
वैमात्रय

mfn Kull on Mn 8.116 descended from the

same m. समानोदय mfn AitBr done by a m. मातृकृत

mfn AV done towards a m. मातृकृत mfn AV the

estate of the m. of a family गृहस्थम् Gaut 3,36, MBh

1.3, R 2, etc every m. प्रतिमातृ ind Gaut familiar

expression for m. नना RV 9.112.3, वाच Naigh

1.2 'going to a m.' (one who has committed incest with

his mother) मातृगमिन् mfn Pañcar a good m. सुमातृ

f R ~~h~~ having a beautiful m. सुमातृ mfn R ~~h~~h//

having another m. अन्यमातृ mf(आ)n Kathās having a

rock for a m. अदिमातृ mfn RV 9.86.3 'having neith-

er m. nor son' अमातापुत्र mfn (gana काष्ठादि q.v.)

(only in comp) Paṇ 8.1.67, Kās having one's m. for a deity

मातृदेव mfn TUp having Prīṣni for a m. (said of the

Maruts) पृश्निमातृ RV, AV having the same m. सम्मातृ

mfn RV, AV, Kāth Indra's m. इन्द्रपुत्रा AV 3.10.13 in

right of the m. मातृतः ind Mn 9.215 like (towards)

a m. मातृवत् ind Mn, Cāṇ m. and father मातर -

पितरौ m (nom du) Pāṇ 6.3.32 m. and father

-in-law स्वश्रूस्वशुरी m du (L), स्वश्रूस्वशुराः m pl (Kathās)

m. and son मातापुत्री m du (Pāṇ 6.3.25, Sch) R m.

by mother प्रतिमातृ ind Gaut a m. longing for her

child वत्सकामा L m. of विद्यात्री (comp) Pāṇcav

प्रजावती (ife) MārkaP — प्रजायिनी (ife) the

m. of a daughter पुत्रिकाप्रसू L the m. of a hero (applied

to Aditi) दूरपुत्रा RV the m. of a living being

प्राणिमातृ f W the m. of all सर्वमातृ f MBh (

सर्वमातरी f du with रोदसी) the m. of all beings

भूतजननी Mālatīm, भूतमातृ f MBh the m. of a

son पुत्रिणी f. ~~the~~ — पुत्रसू f W 'm. of

beings' (the earth) भूतमातृका Gal 'm. of Bharata'

(N. of Kaikeyī) भरतप्रसू f L the m. of children

generally पुत्रिणी a m. of 11 children रुद्रसू L

a m. of kings राजपुत्रा RV 'm. of Lakshmana' (N.

of Sumitra) लक्ष्मणप्रसू f L a m. of living offspring

जीवसू f MBh 1.7353, R 2 m. of many children

बहुप्रसू L 'm. of mothers' (N. of Pārvati) मातृमातृ

f L the m. of seven children सप्तसू f L ~~X/4e/m/~~

of सुतवस्करा L 'm. of Skanda' (N. of Durgā)

स्कन्दमातृ f Cat a m. of sons वीरिणी RV 10.86.9

'm. of taste' (the tongue) रसमातृ इ, रसमातृका L m.

of the Asvins दक्षसु f L the m. of the gods

देवजननी Śak (Pi) 6. $\frac{177}{178}$ the m. of the gods

देवमातरः f pl MBh 13.626 the m. of the Pāṇḍavas

पाण्डवारणि f VP 'm. of the Pitṛis' (twilight (the

time when the Ps are abroad)) पितृसु, पितृप्रसु f L

'm. of the Veda' (N. of Sarasvatī and Sāvitrī and Gāyatrī)

वेदमातृ इ तमि, MBh, etc

the m. of the world जगदम्बा Śatr 2.22, जगदम्बिका

Udbh _____ लोक्मातृ f Sāh, BhP _____ (N. of Lakshmi)

लोक्जननी Cat _____ लोक्मातृकः f pl Heat 'm. of

Vicitra-vīrya (N. of Satya-vati) विचित्रवीर्यसु f L a

m.'s brother मातृभ्रातः MaitrS _____ मातृकेशः L

m.'s brother's son आत्मबन्धु m L a m.'s father,

grand-father and ancestors मातामहाः m pl Yājñ m.'s

milk स्त्रीक्षीरम् Mn 5.9 the m.'s mother प्रमातृ f VP

a m.'s sister मातृष्वसु f (Pāṇ 8.3.84) Mn, MBh, etc

— अ-ता L a m.'s sister's daughter मातृष्वस्यै

MBh a m.'s sister's son मातृष्वस्यः (Pāṇ 4.1.134)

R, मातृष्वस्यः Pāṇ 4.1.134 — आत्मबन्धु m L

the nature of a m. मातृकम् R not a m. अमातृ f

SBṛ 14 of a virtuous m. सन्मातुर MW 'off-spring

receptacle' ~~a/mother~~ a m. तनयसरस n Divyāv 38.18

of the same m. एक्यैनि mfn ĀśvŚr one whose m. is

dead मृतमातृक mfn Kathās on the m.'s side मातृतः

ind Mn 9.215 /possessing a m. मातृमत mfn AV,

'SBr Rāmā's m. रामजननी MW 'second m.' (foster m

उपमातृ ५ L

mother, nurse) (the sister of a m. मातुः स्वसृ, मातुः स्वसृ

f Pan 6.3.24 six with i.e. inclusive of a m. मातृषष्ठ

mfn MW the state of a m. मातृता BnP —

मातृभावः MW a virtuous m. सन्मातृ f. षष्ठ/

द्विमातृ/द्विमातृ/

born from 2 mothers द्विमातृज mfn W the

divine m. मातरः f pl MBh, R, Pur, Heat

having seven m. सप्तमातृ mfn RV having 2 m. (as

fire produced by 2 rubbing sticks) द्विमातृ mfn RV

having ~~two~~ two m. (with ^{भातृ} ~~द्विमातृ~~ m step-brother) द्विमातुर

mf(इ)n Kathās, Rājat 'not having the gods as m.' (not

rained upon) अदेवमातृक mfn.

to adopt as a m. मात्रीकृ मात्रीकरोति Pan 7.4.

27, Sch to consider as a m. मान्नीय Nom मान्नीयति

Varyogay to consider as one's m. जननीय Nom जननीयति

Hyog 3.9 to desire a m. मात्नीय Nom मात्नीयेत Pān

7.4.27, Sch together with a m. समातृक् mfn BhP to

treat as a m. मात्नीय Nom मात्नीयति Varyogay.

'O dearest mother!' अम्बितमे (superl, voc)

RV 2.47.16.

'mother-carrying' (a bat) मातृवाहिनी L.

'mother-given' (N. of a man) मातृदत्तः Kathās.

mother-in-law n श्वश्रू f RV, etc

अन्ता (in Prākṛit) L वरवत्सला L

साधुदेवी L, साधुवीस f L साश्रुधी L.

mother-in-law and daughter-in-law श्वश्रूस्नुषे f

du Kāv, Kathās the m.-in-law and other wives of the

father-in-law श्वश्रूः f pl RV.

motherless adj अमातृक Āp.

motherliness not wanted स्वरीवाहसल्यम् MBh 5.

very motherly मातृत्वम्. mfn RV.

mother of pearl मुक्तामातृ f L — शुक्तिका

Samk, Sarvad — महाशुक्ति f L — शुक्तिवधू f

L — कृशन्म RV 1.35.4 & 10.68.11, AV 4.10.7 —

शङ्खमुक्ता R — शङ्खिनी Bālar consisting of m.

of-pearl कार्शनि mfn AV 4.10.7 (MSS कार्शनि)

made of m. of pearl शीवत mfn Hcatt.

mother-tongue जन्मभाषा W.

'Notion' (personified as a daughter of Varuna

and wife of Pulaha) n I गति f Bhp 4.1

गतम् n 4.297, n, n 7.7, n, etc गतिकम्

W गतम् m RV, AV 10.2.12 वेष्टनम्

n 12.120, n 12.6369, n, n विचेष्ट

चतनम् Vedāntas, Tarakas .

II उपवेशः L अति L अ

L एजथु n 12.1.15 केवास n

n 1.4.1, वासः n 19.27 चरणम्

R. 3.5.5, 9.111.2, 10.136.6 & 139.6.6, Br 2.10, Tan _____

(or asterisks) चरितम् ^{aryas} _____ चारः _____

7.1.5, R, etc _____ च्यवनम् _____ Susr 1.15.1 _____

च्यवनम् _____ देवनम् _____ कु _____

निष्पन्दः _____ पक्षः (if f आ or इ) _____ h, lav, _____

etc _____ पति _____, गति _____ परिर-पन्दनम् _____ L

_____ यातम् _____ RV, etc _____ यामः _____ RV, AV, Br

_____ यामन _____ ⁿ _____ रणः _____ रिडिः _____

_____ रिडितम् _____ ^{han} or _____ री L _____

रति f RV — तुलितम् Vitarar — वलितम्

Mar — वरकः — (of the sun) विकम्पनम्

L — निष्क्रमः — h, kas, etc — विश्लेषः — rly,

Ragh — विचरणम् Susr — (of the body)

विचेष्टितम् kas, ur — वी — राजः

MF — संचरणम् kas, pancat — सम्प्रहारः

as — सरः L — सादः MF — सारः

— स्पन्दः kas, rajat, sh, स्पन्दनम् kashis .

the act of setting in motion सम्प्रवर्तनम्

always in m. सदागति mfn with Sivas any enable m.

रंसेपः any m. संचारः (ice आ) m.,

av, etc being in constant m. लोतलोत mfn 'antis

जमि mfn (pin 3.2.171) being in m. संयुक्ति

mfn Sarva प्रवर्तन mr (आ) n at 10.3

(at at) मग्न mr (आ) n at being set in

m. प्रसनः at at calculation of the m. etc of

planets रेव टक्मन n at a causer of

m. व्यावर्तित n at 4.19 ceasing of every m. चेष्टानाशः

clearing the way for unimpeded m. गान्धर्वि mfn 1,

3.62.13, 11, 7.11, 13.2.13 descending m. अवरोधनम्

with downwards m. पवनः (?) in 3.10, ich excessive

with प्रकम्पनम् with, Hariv for letting in m. सवाय

furnished with m. गमनवत् mfn redantas (ifc) getting

in m. द्राविन् mfn getting into m. समुदीरणम् mark

having one's own m. स्वचर mfn Harās incapable of m.

निश्चेष्ट mfn th, kav, gusr, etc loss of m. निष्टम्भ

loss of m. from fainting अचेष्टता m. in general

गति 5.64.3, म, र, etc. m. of the bowels

उपवेशनम् car m. of various parts of the body as

indicating the intentions इति तम् m. on words प्रमाणम्

म, etc. m. tending towards ऊर्ध्वक्रिया m. upwards

(one's place) उपवृत्ति f Prab one who sets in m.

प्रवर्तयितु m. to, 'to' (प्रवर्तत्वम्) —

चेष्टयितु mfn MBh 12.1181 — सवः 3, 'r

a particular m. वीरवा inhas possessed of m. गतिमात्र

MBh 13, etc. the power of m. गतिशक्ति — quick m.)

सरणम् ¹ r, ChUp, MBh rapid m. शीघ्रयानम्

MBh also शीघ्रयानानि n pl — प्रवृत्ति f RV —

श्रवस् n RV — स्वयदः L reiterated n. in

general गतागतम् (अश्वयूतादि) 9.21,

Kathās 3, (pl) 98.118. 119 set in m. चोरित mfn W

— प्रचलित mfn MBh, R, etc — क्षुमित mfn

MBh, R, Susr, Vikr, Kathās — चारित mfn Rajat

4.653 — परिचोदित mfn Hariv — प्रेषित

mfn RV — प्रयुक्त mfn AV, प्रजोदित mfn Pāncat

प्रनर्तित

mfñ

विहृ

mfñ

RV

वी

mfñ

(as a wheel)

वृत्त

mfñ RV

संचारित

mfñ Kālid, Rājat

समुदीरित

mfñ

संपन्वित

mfñ Prāb

हित

mfñ

setting in

प्रेरणम्

(also

प्रेरण

'aish',

Rāthā, Rājat, Hit

समीरणम्

Prāt

समुदीरणम्

Prāt

प्रयुक्ति

f Pr, 'aish,

Rājat

संचरणम्

IV

सबः

, , , ,

TBr

समीरणम्

n (only in loc) RV, VS,

mf(इका)n Prab — प्रवर्तक mf(इका)n Prab, etc

प्रवर्तक mf(इका)n Prab, etc — समीरण mf(इका)n Prab, etc

R, Car — चारक mf(इका)n Prab 14.42.29 — वाहक

mf(इका)n Prab — संचारिन् mf(इका)n Prab MaitrUp

सम्प्रवर्तक mf(इका)n Prab setting in n. the heel of the foot

धर्मचक्र प्रवर्तनम् Buddh , MWB 42 shaking m. चलनम्

mf(इका)n Prab 1.1.87, 3.2.14, 5.36.21, etc unsteady m.

(of eyes) चोत्तितम् Bhartṛ 1.4 violent m. प्रवर्तनम्

mf(इका)n Prab violent m. of स्त्रोतस् mf(इका)n Prab, etc

Sarvada, सर्वदा (ifc) without n. निश्चेष्टम्

ind. with slackened n. क्षीणगति n.

to be in motion प्रचर प्रचरति (rarely

प्रचरते) TBr, MBh, etc — प्रवृत् प्रवर्तते

(esp. 150 प्रवर्तति) TBr, MBh, etc to get in n.

समेज समेजति to get in n.

उदिङ् उदिङ्.यति 4.17.4, to get in

प्रवृत् प्रवर्तयति, to सम्प्रवृत्

caus सम्प्रवर्तयति, etc — प्रेर caus प्रेरयति

, etc — समीर caus समीरयति, समीरयते

— आसमीर caus 10.579 — चेष्ट

caus चेष्टयति, चेष्टयते Śaṅkh' 8.9.3, 12.1, etc

— विचेष्ट caus विचेष्टयति 10.32.17

— आचेष्ट caus आचेष्टयति (or. आवेष्टयति)

— प्रचल caus प्रचलयति Kav

— निवह caus निवाहयति RV 4.2.1

— पात caus पातयति (or. also पातयते) Hariv

Ujat 5.173 — परिचुद् caus परिचोदयति 12.2

— प्रकुप् caus प्रकोपयति Mn, MBh, etc —

प्रचुद् प्रचोदति caus प्रचोदयति 12 — प्रकुद्

प्रकुदति, प्रकुदते 12, etc — प्रकुज् प्रकुञ्जते

(rarely प्रमुनक्ति) MBh, Kāv, etc — प्रवाह्

caus प्रवाहयति 12, 14, — प्रसू प्रसुनति, प्रसौति

12, 14, 15 — प्रार् caus प्रापयति 12, 14

— प्रार् प्रेयति RV 5.42.14 — लुह् caus

लोठयति Mn, MBh — लुड् caus लोडयति MBh, R,

etc — कुल caus लोहयति , 'is — वी cl 2

(hitup 24.3) वेति — सू cl 6 सुवाति

(in lr also सुवते) सवति, सेति , etc —

सृ caus सारयति cl 10 verb — सु caus

स्त्रावयति verb — हि cl 5 (hitup 27.11)

हिनोति (red also हिनुते, हिन्वाति, हिन्वेते) , ,

'r, 'aty'r to set in rapid m. सम्प्रचुद caus

सम्प्रचोदयति MW to be set in m. प्रवतनीय mfn

मूल to be set in violent m. वितन्तासाय mfn RV to be

shaken in ~~mix~~ violent m. वितनासाय्य मिश्र .

motionless adj निश्चल (आ) h, k̄v, etc

— निश्चेष्ट h, k̄v, k̄h k̄v, etc — विचेष्ट

R — अचेष्ट — निर्विचेष्ट h, k̄v —

निष्पन्द (आ) h, k̄v, etc — सन्त —

निःस्पन्द h, k̄v, k̄h — निष्पन्दहीन h —

स्थिर (आ) h, k̄v, etc — स्थाणु h,

etc — सिमित h, k̄v, etc — सिमितम्

h — जड (आ) h, k̄v, k̄h, etc —

निरीह h, k̄v, etc — निष्कम्प k̄v, k̄h

— निस्तारंग (आ) h, k̄v — (with right)

संहृषित

~~mfn~~ Hariv~~mfn~~ Hariv makingm. ग्विष्टभिन् ~~mfn~~ W a m. pestle सन्नामुसात्तु onewhose tongue is m. सन्नाजिह्व ~~mfn~~ BhP rendered m.जडीकृत ~~mfn~~ R, Ragh 2.42, Ratnāv standing m.स्तिमितस्थित ~~mfn~~ Kathās to become more m. निष्पन्द-

तरी-भू Naish to become m. निष्पेष्टी भू Kathās

to become quite m. निष्पन्द - तरी-भू Naish to make m.

स्तिमितम् Nom स्तिमितयति Kpr .

at the time when the nestle lies motionless सन्निमुसित

at 6.56 become n. as the trunk of a tree सशाकुभूत

man bh having n. breath अरपन्दासु man bh having

n. (i.e. unwinking) eyes सतब्धदृष्टि in Tancat,

सतब्धनयन mfn MBh, सतब्धाक्ष mfn Hariv.

Notionlessness n निश्चेष्टा — पङ्. ता, पङ्. त्वम्

Tattvas पङ्. भावः . Vcar .

causing notionlessness निश्चेष्टाकरणम् .

प्रयोजनम् . आ) पङ्. त्वम्,

Var, etc — प्रयुज् — vs, — प्रयुक्ति —

— प्रयोगः — युक्ति —

समायोगः — अर्थः, अर्थम् n 2.213 —

उद्देशः — निमित्तम् Up, Kap, Var, Mn, Mbh, Kāv,

etc — कारणम् — कार्यम् — , etc —

कृत्यम् — , etc — हेतु — , etc —

अनुबन्धः — उद्यानम् — उपादानम् —

तर्कः L — समुदाचारः — हः (only) ने

any motive निदानम् divyav existence of n.

हेतुता, हेतुत्वम् — Var, Kathan, Sarva from what n.

? किमर्थम् in for 14, 15th, etc from which n.

यस्मिन् कारणे connected with n. हेतुक (इ)

n अर्थ, 11 from what n. केन प्रयोजनेन Prab ,

करमे प्रयोजनाय, कस्मात् प्रयोजनात्, कस्य प्रयो-

प्रयोजने

जनस्य, कस्मिन् & was, on Pan 2.3.2 having a m.

कार्यवत् mfn 7.5.26 having as a m. हेतु (ilc)

having no m. निष्प्रयोजन mfn 1.1.1, 1.1.2 — अहेतुक

af(इ) mfn 1.1.1 a. of consequence परावरम् mfn 1.1.1,

h, edantas (in skill) a. for discussing the point

in question & प्रयोजनम् (ilc 1 आ) I 6, the m.

impelling to ritual acts कर्मचोदना a. of any-

thing प्रत्ययः क, लि, etc a. of quality वैरसाधनम्

without one who has regular for a m. फलहेतु न than

half-interested m. काम्याभिप्रायः अ सर्वथा का

(locative) indicating the m. निमित्तसहमी वास on Pan

1.1.57 with a particular m. कार्यकारणात् in lit 1.33

without any special m. निष्कारणम्, निष्कारणात् in th,

kar, etc without m. निर्निमित्त in Pyayas, etc .

the assignment of no ives हेतूपन्यासः in .

to consider something a no ives हेतु क, हेतु करोति

Sarvad to make anything a m. हेतु क हेतु करोति Sarvad.

motley adj शार f(आ) Pan 3.3.21, Vartt 2, सार

विचित्र f(आ) Ksh, P, etc सार f(आ)

Susr, Kad .

having mottled cows शिवलग्ग min m. appear-

ance शिवलिमन् mSis 6.27 m. look शिवलिमन् m

Sis 6.27 .

mould vb पिडा (पिडा) cl 6 (Dhātun 28.

143) पिडाति Ved also पिडाते RV, TBr .

mould n मृत्तिकाचूर्णम् L — खलः (खलम्

g अधचिदि) L .

having a blue mould (as a country) कृष्णामृत्तिकम्

mfn L a heap of m. शिख्युत्करः VarBr 2.12 .

mould n रोथानः L .

an ingot mould त्रुत्कम L Sch .

one who makes moulds लेयकारः (Hear) ,

लेयकृत (L) m .

covered with mould संकिप mf n Car .

moulded adj लेप्य BbP ---- लेप्यमय f(इ)

HParis' .

a moulded figure of a woman लेपकामिनी, लेप्यनारी,

लेप्यरोषित् f L m. into the form of the bird Su-

parna सुपर्णचित् 18, 5Br, सुपर्णचित् cat .

one who moulds लेपनः L .

mouldering adj कुण्ठित SBr, Susr .

not mouldering कुञ्जर Bhp 10.6.10, 64.32 .

moulding n लेज्ज L .

the moulting of birds पक्षपातः L .

mound n. कुल Car — — पिण्डनः W (only L)

— संवरणम् R —

— पिण्डितः (only य) — संवरः Bhatt —

वरणः L — वप्रः, वप्रम् IBh, Kav, etc —

स्तूपः Heat

→ कच्छः (कच्छां, कच्छम् L) — देही

RV — धूलिकुट्टिमम्, धूलिकेदारः L — रोधरा

n RV, etc — संदिह् f RV — सेतु m RV, etc

स्थला

TS .

an artificial mound (of grain, salt, silver, gold

etc presented to Brāhmans) पवतः designation of a

particular kind of sacrificial m. परिग्रह्या Kaus'

a kind of raised m. of earth protecting the access to the

gate of the city or fort हस्तिनखः Sis a m. near

a bathing place नौरणम् (ई. अध्यादि) a m.

of earth कटाहः (rarely कटाही, कटाहम्) a m.

of earth dividing fields आसि a m. of earth

(raised as a rampart) वमः (Paṇ 3.3.56 , Kās, g

वृषादि) MBh 3.11699 , Hariv, R, Pañcat a m. of earth

(sloping on both sides) on which a house may be erected

गजः Jyot a m. protecting the access to the gate

of a town वारिकूटः L a m. thrown up by ants जप

pleasure- m. in a garden श्रीडाशैलः Megh, Hcat 1.6

a quadrangular m. of earth for receiving the sacrificial

vessels रवरः SBr 5.1.2.15, 14, ĀsvSr, KātvSr, Mn, IBh,

etc a raised m. of earth on which the worshippers of

krishna plant and preserve the Tulasi तुलसीवनम् MW

a small m. of earth वरुडकः KātySr, Sch .

in mounds वप्रान्तः ind W .

mount vb आरुह् आरोहति- Ā PV, AV, SBr,

sh, P, Hariv, 'ak, Kathās, etc — आधिकृह् cl 1 P or

poet Ā — अध्यारुह् — समाकृह् समारोहति Mn,

MBh, etc — समधिकृह् समधिरोहति AitBr, Hariv

— व्यवरुह् व्यवरोहति, व्यवरोहते sh

_____ (up) समुपाकृह समुपारोहति MBh _____

अभिरुह RV 5.7.5, etc _____ अभ्याकृह अभ्यारोहति

AV, TS, SBr _____ अनुकृह P RV 10.13.3 _____ उपाकृह

उपारोहति AsvGr, MBh, R, Sarvad _____ कृह cl 1

(Dhātup 20.19) रोहति (m. c. also रोहते, रुहति, रुहते)

RV, AV, Br, Srs _____ आक्रम आक्रमते AV 10.5.1

& 8, SBr, MBh, etc _____ अधिष्ठा _____ आस्था

आतिष्ठति, आतिष्ठते _____ उदीष उदीषति Kāth,

aitr _____ प्रति लङ् caus प्रति लङ् प्रति Sarvad

_____ लङ्. caus or cl 10 (Dhātup 33.87, 121) लङ्. यति
ध

Kav, Kathas _____ समार-शा समातिष्ठति, समातिष्ठते Hariv

_____ स्तिद्यु cl 5 स्तिद्युनोति : according to Dhātup

27.18 ~~स्तिद्युते~~) MaitrS . ~~स्तिद्युते~~

~~to mount (a carriage) after any by the side of~~

to mount (a carriage) after any by the side of

another one उपाब्बारुह् उपाब्बारोहति MBh 5.4715

to लङ्. cl 1 (Dhātup 4.34, 5.35) लङ्. यति,

लङ्. यते ~~स्तिद्युते~~ _____ समधिष्ठा समधितिष्ठति, समधिष्ठते

(७३ ७०० ७० ७० ७० ७०) समभिष्टा समभितिष्ठति

७० ७० ७० ७० ७० ७० आधिक्रम् — उपाधिकृद् उपाधिरोहति

७० ७० ७०

७० ७० ७० ७० ७० ७० आकृद् ७० ७० आरोहयति, आरोपयति

अध्याकृद् ७० ७० अध्यारोपयति — समाकृद्

७० ७० ७० ७० ७० ७० समारोहयति, समारोपयति (७० ७० ७० ७० ७० ७०)

IV, etc ७० ७० ७० ७० ७० ७० प्रत्याकृद् ७० ७० प्रत्यारोपयति

1, ७० ७० ७० ७० ७० ७० आकृद् ७० ७० आकृदयति

Kṛatī Kṛatī

कुरगिरि

—, Kṛatī

अमरगिरि (Kṛatī), अमरपर्वतः (Kṛatī) —.

mountain n I पर्वतः IV, etc — पर्वतः.

०० एकपर्वत — पर — गिरि n

(Kṛatī Kṛatī) 21, etc — गिरि — 1.1.11

7.3.5, 'is 4.59, गिरि — अत्रि — शैलः

(Kṛatī Kṛatī) Mn, MBh, etc — अचलः — शैलः

भूधरः (ifc f आ) MBh, Hariv, Harav, Pur, etc

भूध्रः Satr — भूभृत् m MBh, Var, Kum, etc

— भूमिभृत् m Satr — भूमिभृत् m W —

भूमिधरः R, Kum — क्षितिभृत् m Vikr, Pitus,

Kir — धराधर (ifc f आ) MBh, R, etc —

धराभृत् — धरः Kir 15.12, —

महीधरः MBh, Kāv, etc — महीध्रः MBh, Kāv,

— महीभृत् —

II अगः — अगमः — अवनिभृत्

m Naish — अवनीधरः, अवनी^{ध्रः} ~~ध्रः~~ MBh 13.1847, seq

— अवनीभृत् m Naish — आवि L —

अहार्यः L — आरोहः — उर्विङ्गः L

— उर्वीधरः L — उर्वीभृत् m Rajat, Amar,

etc — रु m L — कुकुदमन् m Ragh 13.47,

कुकुदमी m L — कटकिन् m L — कन्दराकरः

L — कुक्कीतः L — कुटः L — कुटारः

L — कुट्टीरः L — कुठि m L — कुधरः

L, कुध्रः m L मूलनिभुजादि, कुभृत् — क्षमाभृत्

m Kad — क्षितिधरः Kum 7.94, Bhartr —

क्षेत्रीधरः Das — क्षेत्रीभृत् — Vetterar 2.22

— क्षमाधरः Mālatim, Bālar — क्षमाभृत् —

— क्षमाधरः — गोत्रः —

— गोभृत् — — ग्रावन् — —

चिकुरः L, चिकु — जगतीधरः — 3.5.11

— जम्बुमत्, जम्बूमत् — — जीमूतः L

— ताडः — तालिशः — — कुडः

R 4.14.20, Hit (v.1.) — कुडः शेरवरः — दः

L — दानिन m L — दरद f (Pan 4.1.120 Pat)

L — दरीभृत् m Kir 18.2, दरिः L — दरिः

L — धरणिधरः L — धरणीकीलकः L,

धरणीधरः

धरणीधरः, धरणीधरः Var 5.2.20, धरणीभृत् m Hariv

13616 — धरित्रीधरः Kir — धातुभृत् L

— धात्रीधरः Var — धासस् m Un 4.220, Sch

— ध्वजिन् (०.१.३) — नगः (१००)

f आ १, ००० — नाकु — निशरिन्

m L — निधनोडाः — पत्रिन्

पारावतः L ————— पृथ्वीभृत् m Lis —————

पृथ्वीवरः L ————— पृथ्वीधरः m Lish —————

प्रपातिनः m L ————— प्रस्थवत् m —————

फलिकः L ————— बन्धाके m L ————— बन्धाहकः

L ————— भैरवः L ————— मरु m L, m L —————

महाकच्छः L ————— मेदिनीधरः m ————— मः L

— रवि m L ————— राजरूमम् L ————— वसुधाधरः

Kav, , वसुंधराधरः , alar, वसुंधराभृत्

Vcar ————— विगारः ————— वृषभवत् m —————

वृत्तः L — व्यंसकः W — डाकि m (only L)

— शिरविन् L — शिलाचयः , शिलेद्यम्

— , , etc — कटिनि L — सद्रि L

— समुच्छ्रयः — सहान्यः L — सहिरः

L — सहः L — सानुमत m Kav, Rajat

— सिन्धुमन्थः — साम्बः L —

स्थानवरः , स्थिरः — हंसः

(ilc i अ) L .

any monogram शिरवारिन् , , etc at . . .

उपगिरि, उपगिरम्

ind Pan 5.4.112 the blue m.

(immediately north of Flapita or the central division)

नीलः Moh, Hariv, Sur Brahmā's m. स्रष्टु पर्वतःCat the condition of a m. कैलता (SarngP) कैलतालम्(111) the country was उपगिरि = elevationउच्छ्रयः ' flowering of f. tops ' (a species ofabove, a variety of Tala or Bala. प्रस्थकुसुमः, प्रस्थमुष्पःthe land at the foot of पादः Moh, Hariv, etc. formedlike a m. पर्वताकार कैलतः

अ. १० कैलाश श्री १००० धृताचलः

अ. १० कैलाश महागिरि श्री १०००

महाचलः R, MarkP महाशैलः Bhartr growing

अ. १० कैलाश श्री १००० सानुकरुह श्री १०००

अ. १० कैलाश श्री १००० महाचलः श्री १०००

अ. १० कैलाश श्री १००० महापर्वतः श्री १०००

शिलोद्यमः W Kubera's m. कुबेराचलः, कुबेराद्रि

अ. १० कैलाश श्री १००० कुबेरागिरि श्री १०००

अ. १० कैलाश श्री १००० उपत्यका श्री १०००, श्री १०००, श्री १०००, श्री १०००

' m. of the Blest ' (m. of a mountain) सिद्धाचलः

Pinhas a m. path डौलपथः Pinhas a m. path

poison विषगिरि m. IV a m. stream पार्वती Pinhas 1.13

Pinhas a m. path त्रिदशालयः Pinhas a m. path to represent

Pinhas the hillside m. कोलि के लासः Pinhas a m. village

रवर्वटः Pinhas 1.13.11, 1.13.1, 1.13.11, रवर्वटम् 1,

कर्वट उपगिरि उपगिरिम् Pinhas 1.13.11

northern m. उत्तरपर्वतः on a m. path प्रत्यगम्

Pinhas a m. path प्रतिगिरि Pinhas a m. path

अनुगिरम् ind Ragh a particular m. सोमः W

शम्बरः L a person inhabiting m. शैलजनः a piece

of gold shaped like a m. कनकाचतः m

शिलाज mfn W produced on a m. अगज mfn

अद्रिबुध्नू mfn RV 10.108.7, VS ' Rama's m. ' (N. of

sev montains) रामगिरि m Megh, Up reclining on the

western m. अस्तावत्म्बिन mfn rooted in a m. अद्रिबुध्न

mfn RV 10 .108.7, VS ' sandal m. ' (the Malaya)

चन्दनाचतः L, चन्दनाद्रि m Rajat 4.156 a silver

रजतपर्वतः , रजताचलः, रजताद्रि

पर्वतस्थ

धवलगिरिः ' धवलगिरिः ' गोत्रस्थिति

कौत्तः कौत्तः, कौत्तः कौत्तः

सपर्वतः सपर्वतः (सपर्वतः)

अस्ताचलः astachal, अस्ताद्रि - astadri

धवलगिरिः धवलगिरिः - धवलगिरिः

(धवलगिरिः) ध्वेतपर्वतः dhvetapartat, ध्वेतः dhvet

गिरिवारिपानि giriwaripani in Bhartr - abounding in -

abounding in mountains नगवत् अप अप

n. पार्वत अ(इ)n अ, Hariv, fur belonging to the m.

पार्वतेश्वर अ(इ)n अ — पार्वतीय अn अ,

पार्वतेश्वर
Hariv, अn अ, is the best of m. पार्वतेश्वर: अn अ the chief

of m. (applied to Raivataka, Sch) शिवरीन्द्र: अn अ Sis 6.73

consisting of m. पार्वत अ(इ)n अ, Hariv, fur अ

गिरि अn अ 5.15.11 — गैरिक, गैर अn अ con-

sisting of m. पार्वत अ(इ)n अ, Hariv, fur

restiction of m. गोत्रान्तः अn अ 5.377 well-known in the

m. पार्वतीय mfn found among m. अद्रिभू mfn

अद्रिज mfn growing on m. पार्वत mf (ई) n sh,

Hariv, Pur having m. समहीधर mfn

(m. of the m.) दौलगाधिपः living in m.

नगाशाय mfn W पार्वतीय mfn lord of the m.

पर्वतपति mfn possessing m. on the m. of the m.

(m. of the m.) सपर्वतवनाण्वि mfn

from m. अद्रिज mfn produced in m. पर्वतीय mfn AV,

Hariv, पर्वत्य mfn m. is produced in m. शैलेय mfn

1 proceeding from the m. (RV) गिरिजा RV 5.17.

1 relating to the m. पावनेय RV (2) RV 1.17.1.

1 (N. of mountains) सप्तत्रि RV 1.17.1. RV 1.17.1

the m. ' (said of Brihaspari's vehicle) गोत्रभिद् RV 1.17.1.

(Sāy) RV 2.23.3, 6.17.2 & 10.103.6, VS 20.38 ' _____ '.

(said of Indra) गोत्रभिद् RV (1.17.1) RV 1.17.1.

17.2 & 10.103.6, VS 20.38 ' _____ ' (with his thunder-

RV 1.17.1 (Indra) गोत्रभिद् RV 1.17.1. RV 1.17.1

the m. धाराधारा L with m. and forests and trees

सपत्नितनद्रुमः MBh 125 to make into a tree पर्वती MBh

मुगंधरः MBh 125 to make into a tree पर्वती MBh

Bhartr .

MBh 125 to make into a tree पर्वतज MBh पर्वतिय MBh (MBh)

— अद्रिभू — शैलज — नगत,

नगतभू ' — ' (MBh) शैल्यम्, शैल्यकम् MBh

' — ' (the Mahwa tree) शिरिजः MBh ' — ' (MBh)

tree) भूधरजः MBh (Nilak) .

~~XXXXXXXXXXXXXX~~

' mountain-borne ' (N. of 'live') नगवाहनः 'live'

' mountain - borne ' (N. of 'live') गिरिस्तनी L

Mountain-cave पर्वत कन्दरम् — गिरिगुहा

'Mountain-cave' (= 'cave') गिरिपाति

Index 7.10 ' ' (the Himalaya) नगपाति -

नगाधिपः L, नगाधिराजः MW .

mountain-city गिरिनगरम् (- - - - - शकुन्नादि)

ar 3r 11. 1 .

mountain-crest नगमूर्धनि m W .

Mountain-daughter पर्वतात्मजा Hariv — नगानन्दिनी

L ' _____ ' (Mountain torrent) गिरिनन्दिनी Hariv

1718 .

Mountain-cave ' (The fabulous animal 'arabian')

पर्वतनिवासः 1 : _____ ' (Lion) अगौकस

mountaineer n पार्वतीयः MBh, R, etc

पर्वतवासिन् m — पर्वताश्रयिन् m

पर्वताश्रय m — शैलजनः — शैलाटः

— नगजः, नगभू m — कुलिन्दः

माला, मालिका — भरतः L, शबर — मेघधजाति

m MBh .

mountaineer esp. in habiting the eastern portion of

the Vindhya range between Varanāsa and Kishinā गोण्डः .

Mountain-forest भूधराख्यम् Malabar .

Mountain-forest ! (a species of forest) पर्वततृणम्

mountain-grove

गिरिकाननम्

mountain-grove () पर्वताधारा

() अत्रिधृत

Krishna) डौलधरः Dhanamj .

mountain-like गिरिराज m 6.419, 6.4

(T. of Himalaya) धरेन्द्र: Sis 1.5

(a very high mountain) पर्वतराज m Karand .

mountain-like and शैलाभ m and शैलेय

6.3.100 and नगनिभोपम m and धरसंस्थ

MW and शिरवरिसम MW .

mountain-lord ! (S. of Malabar) नगेन्द्रः

नगेशः, नगेश्वरः I ' ('iva)

गिरीदाः MBh 13,6348 , Kum .

mountain-metal ! (ore) पर्वतधातु - पर्वतधातु .

mountain-minerals गिरिधातु m pl R 2.63.18 .

mountain salt पार्वती (ई) , Hariv, or

— पार्वतीय — समहीधर .

' mountain-prince ' (lord of the mountains)

पर्वतपालि m .

mountain-range n पर्वतमाला maled जोडम् पर्वत पर्वत

MarkP, पर्वतः, etc पार्वतिकम् L

विष्कम्भः MarkP, विष्कम्भपर्वतः विष्कम्भपर्वतः

[MarkP] .

a chief mountain-range कुलागिरि = कुलपर्वतः

mountain-ridge साङ्गु म
अन्तःसाङ्गु ७, etc. .

in the mountain-ridge . अन्तःसाङ्गु ind Kir .

' mountain-river ' (N. of river) नगानदी Megh,

नगानदी ' ' Sis 2.104 .

mountain-shaped adj

पर्वताकार

MW

गिरिरूप

TBr 3 .

mountain-shape

पर्वतराशः

n 1 .

Mountain-splitter () गिरिभृङ्ग, गिरिज,

गिरिभवः .

mountain-splitter नगरन्ध्रकरः Ragh 9.2 .

mountain-top पर्वतशिखरम्, पर्वतशिखरः Hit

पर्वताग्रम् — पर्वतमस्तकः, पर्वतमस्तकम्

— नगाग्रम् MBh .

mountain-top १ गिरिश्रवा MB 17.6260 .

mountain-town (perhaps N. of a town) गिरिपुरम्

महर्षि .

about to mount upwards उदेष्यत् mfn Sis 2.76 .

one who mounts आरोहिन् mfn Pancat, Varan

आरोहः R — रोहन् mfn L, रोहृ .

mounted adj

आरुढ

MBh, Hariv, BhP

आधिरुढ

आधिरुह

'11

रुह

(आ)

life W

रुढ

AV, etc

विरुढ

MBh,

अखारुढ

Kathās

उपाखरुढ

not mounted

अनभ्याखरुढ

AV .

' easily mounted ' (a horse resembling an ass)रुकरुहः

L

m. by

रुमारुढ

~~MBh~~

(instr)

MBh, R,

MBh

. (.)

स्वयंक्रान्ता

ajāt

m. high

द्वारुढ

Wikr L. 65

66

द्वारुहिन

Sak 5. 115

116

म. ०१ पृष्ठ ३ संस्कृत म. ०१ पृष्ठ ३ (१०० पृष्ठ ३०)

स्व. १५५

सं. ११.३३, सं. ११.३३ मञ्जरित

सं. ११.३३ तारकादि सं. ११.३३ तारकादि (३०)

सं. ११.३३ यन्त्रारवट सं. ११.३३ अध्यायवट —

समुपावट सं. ११.३३ नागावट

सं. ११.३३ समावट सं. ११.३३ समाधिवट —

सं. ११.३३ उपास्थित SBr 5 a warrior who fights n.

सं. ११.३३ संस्कृत सं. ११.३३ रवश्च (आ)

सं. ११.३३ आरोहव्य सं. ११.३३ आरोहव्य

कुराकर कुराकर कुराकर (कुराकर)

सुषद f(आ) VS' .

caused to mount समरोपित .

having mounted आरुह्य ind p .

having made to mount etc आरोप्य ind p .

आरोहण आरोहण — रोहण (इजि)

(इजि) आरोहण — रोहण RV. etc

रोह Kav, Rajat — आरुह i/c

उच्छ्रित MBh, Hariv, MarkP, VarBrS, etc .

अधिकरुह (i/c) आरुह — आरुह

आरोहणिक

helping to mount आरोहणीय (sana) अनुप्रवचनादि

(इजि) समकरुह (a/c)

mounting n I आरोहः R, Śak, Kathās आरोह

f Śak आरोहणम् आरोहः आमूलम्

समारोहणम् SBr, Vir, etc समारोहः W

रोहः (gen) AitBr वरोहः MW

अवरोहः L आक्रमणम् A., IC, etc

आक्रान्ति f Kum 3.2.

II आरोधनम् RV आस्कन्दः Kathās

उच्छ्रयः उद्देशः L लक्ष्यम्

(ifc) Kālid

— अनुपणम्

(ifc) Kālid

— संसपणम्

MBh. ~~अनुपणम्~~

the act of mounting on रोहणम् (comp) Yājñ m.

too high अत्यारोहः f, अत्यारोहः m. up समधिरोहणम्

Ccr m. up to अनुरोहः MeitrS, Fbr.

causing to mount आरोपणम् Kathās the act of

causing to m. अधिरोपणम् .

mourn vb शुच

caus शौचयति, शौचयते

MBh — अभिशुच MBh 12.11242 — संशुच caus

संशौचयति MBh — संशुच संशौचयति MBh —

परिशुच परिशौचयति, परिशौचयते MBh — कण्ठ cl 1

कण्ठयति, कण्ठयते, cl 10 कण्ठयति — कृप cl 6

कृपते RV — कृपाय Nom कृपायते Nir

2.12 — कृप cl 10 कृपयति RV — खै cl 1

खायति Dhātup 22.15.

to begin to mourn प्ररुद् प्ररोदिति SāṅkhGr, MBh,

R, etc to m. at शुच cl 1 (Dhātup 7.1) शौचति (Ved

and ep. also शौचते) (loc or acc with प्रति) TS, etc

to m. deeply अनुप्रशुच अनुप्रशौचते MBh to m. for शुच

cl 1 (Dhātup 7.1) शौचति (Ved and ep also शौचते)

(loc or acc or acc with प्रति) TS, etc — अनुकृप

अनुकृपते AV 1.113.10 to m. over समनुशुच

समनुशौचति MBh — अनुशुच caus अनुशौचयति.

to cause to mourn विकल्प

caus विकल्पयति,

विकल्पयते AV.

to be mourned शोचितव्य

mfn MBh, R, Pañcat.

mournful adj करुणात्मन् Balar — करुण f(आ)

MBh, Daś, etc.

mournfully करुणम् ind MBh, Pāncat, Vet, etc.

mourning adj कृपाशितवत् MBh 3.337.

a mourning band चक्ररुचिका Hear 5.23 (v.1.)

mourning for a relative वन्धुशोकः Bear 'when

there is reason for m. शोचितव्ये ind.

mouse n I मूषकः Yājñ, R, Var, etc ____

मूषः, मूषा, मूषी Pañcat, L ____ मूषिकः Gaut, MBh,

etc ____ मूषिका VS, etc ____ मूष m f RV

1.105.8 ____ मूषीनः, मूषी, L, मूषि ____

मूषमः L ____ वाक्मूषिका L ____ आश्व m

____ मूषकः L, मूषक ____ आश्विनिकः L.

II इन्दूरः L ____ इन्दुर L, इन्दुरः Gusr

____ इन्दुर m ____ कर्वः L ____ कानिदः L

— कुन्दु m L — कुहनः L — गिरि f L,

Sch, गिरिका — गिरिका L — गर्ताश्रयः Mn 7.

72 — चिक्का L — तुट्टमः L — दहरः

Gaut, Yājñ, 3. ²⁷⁰/₂₇₁ — धान्यारि m L — पिङ्गः L —

बहुप्रजः (only L) — बह्वपत्यः L — बिलकारिन्

m L — विटः — वृशः L — वृषः L

— सुषिरः L — स्तेयिन m L. ~~mn~~

~~mn~~ ~~pancat~~.

belonging to a mouse माषिक mn Pāṇcat

← 'enemy of corn' mouse धान्यारि m L a female m.

हीना L the female of a m. दीना L a kind of hill-

~~m. मिरिसम्भवंतः~~ a kind of large m. सरथमारिन् m. L

a kind of mouse कपिलः कषायदन्तः, कषायदशनः

Susr — कुलकः — कुलिङ्गः Susr — चपलः

Susr 5.6.3, Ashtāṅg 6.3.8.1 चिक्रिः Susr 6.6.2,

Ashtāṅg 6.38.1 पाङ्गः VS (Mahādh) रसालः

Cat — त्रिङ्गलिका L धेतकपोतः Cat — हंसिरः

Sus¹ हसिरः

Cat a kind of small ~~m.~~ m. हासिरः

L little ~~m.~~ मूषिकका Pān 7.3.46, Sch a male m.

मूषिकारः Pān 4.1.120, Pat (v.l.) a ~~m.~~ m.'s horn

(= an impossibility) मूषिकविषाणम् Sarvad 'm.-toothed'

(having the teeth of a mouse) मूषिकादत्त, मूषिकादन्त

mfn Pān 5.4.145, Sch 'm.'s foe' (a cat) मूषकाराति

m L not differing from a m. मूषिकनिर्विशेष - mfn relat-

ing to a m. मौषिक . mfn पञ्च पैङ्ग mfn

Kaus¹ a she-m. आरवु f Pān 4.1.44, Sch a small m.

अञ्जलिका L a young m. अञ्जलिका L.

'mouse-eater' (W. of a Nāga) मूषकादः MBh

'mouse-killer' (a cat) आखुहनः Pat on Pān 3.2.

84, Vārtt.

(esp.) moustachē n

n RV, etc.

moustaches

Gal

Gal

(esp.) moustache इमशुn RV, etc —

नश्चिद्धम् Gal — परित्राणम् Gal — मुख्यम्

Gal — वाङ्पुत्रः L.

the point of a moustache ग्रान्थि

Nalac.

